

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR
JOGI TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET
TÁRSASÁGI SZAKJOGÁSZ SZAK
SZAKDOLGOZAT

A gazdasági társaságokra vonatkozó, a társasági törvényben és a cégtörvényben nevesített társasági jogi perek hatályos speciális eljárásjogi szabályai

Készítette: dr. Paksi Gábor

Konzulens: Dr. Vezekényi Ursula

Budapest, 2007.

1. Bevezetés

2. Perjogi alapfogalmak

2.1. Jogalanyiség

2.2. Jogi személy - gazdálkodó szervezet - cég - gazdasági társaság

2.3. Társasági jogvita

2.4. Egyes pertípusok

3. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per

3.1. Az eljáró bíróság

3.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

3.3. Keresetindítási határidő

3.4. A per tárgya

3.5. A bíróság határozata

4. A cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per

4.1. Az eljáró bíróság

4.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

4.3. Keresetindítási határidő

4.4. A per tárgya

4.5. A bíróság határozata

4.6. A létesítő okirat érvénytelenségének megállapítása iránti per a cégbejegyzés előtt

4.7. A létesítő okirat hatálytalanságának megállapítása iránti per

5. A létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti per

6. A társasági határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indított perek

6.1. Az eljáró bíróság

6.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

6.3. Keresetindítási határidő

6.4. A per tárgya

6.5. A bíróság határozata

7. A tag kizárása iránti perek

7.1. Az eljáró bíróság

7.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

7.3. Keresetindítási határidő

7.4. A per tárgya

7.5. A bíróság határozata

8. Záró gondolatok

„ A rendszerváltás óta fokozatosan nő a gazdasági jog jelentősége és hazánk Európai Unió csatlakozását követően ez a folyamat felerősödik. Erre tekintettel fontos, hogy az érdeklődők a szükséges információkhoz hozzájussanak¹.”

1. Bevezetés²

A társaságok bírósági ellenőrzése a törvényes működés feletti őrködés egyik eszköze. A társasági jog egyik kiemelt jelentőségű része a bírósági felügyelet, amely két egymástól eltérő jellegű tevékenységet jelent. Egyrészt jelenti az általános (változás)bejegyzési eljárásban is megnyilvánuló és önállóan is fennálló törvényességi felügyeleti jogköröket, másrészt az egyes peres úton biztosított felügyeleti feladatokat.

Szakedolgozatom témájaként a gazdasági társaságokra vonatkozó, a társasági törvényben és a cégtörvényben nevesített társasági jogi perek speciális eljárásjogi szabályainak ismertetését választottam. Már a cím választásakor megpróbáltam a témát szűkíteni, s így a szakedolgozat keretei között csak a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Gt.), illetve a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ctv.) nevesített peres eljárások kerülnek kifejtésre. E körön belül is további szűkítés, hogy a szakedolgozat kizárólag a gazdasági társaságra vonatkozóan tartalmaz gondolatokat.

Terjedelmi okokból a gazdasági társaságnak nem minősülő cégek társasági jogi perei, illetve a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényben (a továbbiakban: Cstv.) szabályozott perek, valamint a végelszámolóval kapcsolatos perek nem kerülnek kifejtésre jelen szakedolgozatban.

A dolgozatban kizárólag a hatályos magyar társasági jog szabályozását ismertetem, ugyanis jogtörténeti előzmények, illetve a nemzetközi jogösszehasonlítás ismertetése szintén meghaladta volna a szakedolgozat kereteit.

A szakedolgozatomban elsősorban a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénytől (a továbbiakban: Pp.) eltérő, speciális eljárásjogi szabályok ismertetésére teszek kísérletet, s a kutatás fő iránya a hatályos jog szabályainak ismertetése, illetve helyenként problémáinak felvetése.

A dolgozat témaválasztását indokolja az a körülmény, hogy az új törvény hatálybalépésével a téma rendkívül aktuális.

Egyrészt a társasági jogi perek szabályozása óta hosszabb idő telt el, azonban még mindig vannak egyes jogalkalmazási kérdésekben viszonylag kialakulatlan álláspontok és egyéni nézetek. Másrészt a társasági jogi perek területén elengedhetetlenül fontos az ismeretek komplexitása, az általános perjogi ismereteken túl a speciális szabályok ismerete.

Amennyiben sikerült ezzel a kis bevezetővel a téma iránti érdeklődést felkelteni, akkor térjünk rá az érdemi részek áttekintésére.

---

¹ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNE DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG ORAC Lap- és könyvkiadó, Budapest, 2003. 19. o.

² A dolgozat lezárásának időpontja 2007. október 1.

2. Perjogi alapfogalmak

2.1. Jogalanyiság

Jogalanynak, azaz jogviszonyok alanyának olyan jogképes személyeket tekintünk, akik jogokat szerezhetnek és kötelezettségeket vállalhatnak. A jogi személyeket és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteket a jogszabály ruházza fel jogalanyisággal, s jogképességük terjedelme ugyancsak a működésüket szabályozó joganyagtól függ.

A jogi személyek saját cégnevük alatt pert indíthatnak és perelhetők, azaz eljárásjogi jogalanyisággal, perképességgel rendelkeznek.

Az eljáró bíróságnak a Pp. alapján a keresetlevél kézhezvételekor meg kell vizsgálnia, hogy a cégjegyzéki adatok szerint a felperes és az alperes perbeli jogképességgel rendelkeznek-e. A peres felek perbeli jog- és cselekvőképességét a bíróságnak az eljárás egész folyamata alatt hivatalból vizsgálnia kell³.

A cégjegyzékből törölt cég jogalanyiságát elveszíti, s jogképessége megszűnik. Abban az esetben, ha az alperes jogutód nélkül szűnik meg, úgy perképességét az alperes elveszíti, s ez alapja lehet a Pp. 157. § a) pont alapján történő permegszüntetésnek.

A Gt. dogmatikailag a korábbinál tisztább szövegezéssel fejezi ki azt a régi tételt, hogy valamennyi gazdasági társaság cégnévvel rendelkezik, és cégneve alatt teljes civiljogi jogképességgel bír, azaz jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető⁴.

2.2. Jogi személy - gazdálkodó szervezet - cég - gazdasági társaság

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rögzíti, hogy a jogi személy jogképes, s ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, jogképessége kiterjed mindazokra a jogokra és kötelezettségekre, amelyek jellegüknél fogva nem csupán az emberhez fűződhetnek⁵.

Szintén a Ptk. rögzíti a gazdálkodó szervezet fogalmát is, s meghatározza, hogy a Ptk. alkalmazásában gazdálkodó szervezet: az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, a közhasznú társaság, az egyes jogi személyek vállalata, a leányvállalat, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a végrehajtói iroda, továbbá az egyéni vállalkozó. Az állam, a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv, az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira is a gazdálkodó szervezetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, kivéve, ha a törvény e jogi személyekre eltérő rendelkezést tartalmaz⁶.

---

³ Pp. 50. § (1) bekezdés

⁴ Gt. 2. § (3) bekezdés

⁵ Ptk. 28. § (4) bekezdés

⁶ Ptk. 685. § c) pont

A cég fogalmát a Ctv. határozza meg, s kimondja, hogy a cég - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az a jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel, üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jön létre⁷.

Végül a gazdasági társaságok körét a Gt. határozza meg: jogi személyiség nélküli gazdasági társaság a közkereseti társaság (kkt.) és a betéti társaság (bt.), míg jogi személyiségű gazdasági társaság a korlátolt felelősségű társaság (kft.) és a részvénytársaság (rt.)⁸.

2.3. Társasági jogvita

Társasági jogvitának minősül

- a) a gazdasági társaság és tagjai (részvényesei) - ideértve a kizárt vagy a társaságtól egyébként megvált korábbi tagot is - közötti, a társasági jogviszonyon alapuló valamennyi jogvita;
- b) a tagok (részvényesek) egymás közötti jogviszonyában a társasági szerződéssel (alapszabállyal, alapító okirattal) kapcsolatban, vagy a társaság működésével összefüggésben keletkezett jogvita;
- c) a 45. § (2) bekezdése szerinti jogvita (a társaság legfőbb szerve határozatának bírósági felülvizsgálata);
- d) valamint a 64. § szerinti jogvita (a tényleges vállalatcsoport fennálltának bíróság általi megállapítása)⁹.

A fenti a) és c) pontban szereplő társasági jogvitában a tagok (részvényesek) a társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) állandó vagy eseti választottbíráskodást köthetnek ki, továbbá a fenti b) és d) pontban megjelölt társasági jogvitát az érintett felek megállapodással, a megállapodásuk szerinti állandó vagy eseti választottbíráskodás elé vihetik¹⁰.

E körben a választottbíráskodási eljárásra - ha e törvény másként nem rendelkezik - a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény előírásai az irányadók¹¹.

2.4. Egyes pertípusok

Az anyagi jogszabályok általában tartalmaznak rendelkezéseikkel kapcsolatos eljárásjogi szabályokat is, hiszen aligha lenne betartható a jogágazatilag sterilen egysíkú normák alkotására törekvés, az anyagi jogi igény és annak eljárásjogi (bírói peres vagy nemperes úton való) érvényesítése tulajdonképpen szerves egységet képez¹².

A társasági jogi perek szabályai is mind anyagi, mind eljárási jogszabályokban egyaránt megjelennek. Az anyagi joganyag nem szakítható el teljes mértékben az eljárási rendelkezésektől, így ezen pertípusok eljárásjogi szabályait a Gt., a Ctv. és a Pp. egyaránt tartalmazza.

---

⁷ Ctv. 2. § (1) bekezdés

⁸ Gt. 2. § (2) bekezdés

⁹ Gt. 10. § (1) bekezdés

¹⁰ Gt. 10. § (2) bekezdés

¹¹ Gt. 10. § (3) bekezdés

¹² Ezt a jogirodalmi álláspontot vallja Ujlaki (DR. UJLAKI LÁSZLÓ: *Eljárásjogi jegyzetek az új Gt.-hez*. In: Magyar Jog, 1998. október, 599. oldal.), amely több szerzőnél is megjelenik (példaként említve: TILDI BALÁZS: *Szemelvények az új Gt.-ben szereplő nevesített társasági jogi perek egyes perjogi vonatkozásairól*. In: ELTE ÁJK dolgozatok 2. köt. 2001. 1. oldal)

A szakdolgozat témája szempontjából az alábbi pertípusokat emelem ki:

I. A Ctv.-ben nevesített társasági jogi perek:

1. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per

2. **Érvénytelenségi perek.**

II. A Gt. által nevesített peres eljárások:

1. Társasági határozatok bírósági felülvizsgálata

2. Tag kizárása iránti perek.

3. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per

A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elutasító végzés ellen a Ctv. fellebbezést tesz lehetővé¹³, amely nemperes eljárás.

Ugyanakkor a kérelemnek helyt adó cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. Ha a cégbíróság a közhiteles cégnyilvántartásba - kérelemre - olyan adat bejegyzését rendelte el, amely tartalma jogszabályba ütközik, és ezáltal a bejegyző végzés tartalma jogszabálysértő, ez a hiba egy ún. kontroll perben kiküszöbölhető¹⁴. Előfordulhat ugyanis, hogy a cégbíróság a bejegyzési eljárás során tévesen, jogsértően jár el, s az ilyen jogsértő végzésekkel szemben a jogorvoslatot az alábbiakban ismertetésre kerülő perlési lehetőség biztosítja.

Az új Ctv. világosan megkülönbözteti a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti pert a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti pertől, s előírja, hogy a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a létesítő okirat vagy annak módosítása érvénytelenségére alapítottnan a végzés hatályon kívül helyezését kizárólag akkor lehet kérni a bíróságtól, ha az érvénytelenség összefügg a végzésben foglalt valamely cégadattal.

Példaként említve, ha a perindító fél a korlátolt felelősségű társaság változásbejegyzési végzését illetően a létesítő okirat módosításának azt a részét támadja, amely az üzletrész átruházását a társaság beleegyezéséhez köti, akkor e pertípus nem alkalmazható, viszont ha például a cég székhelyének bejegyzése miatt kéri a perindító fél a végzés hatályon kívül helyezését, akkor hivatkozhat a létesítő okirat e körben fennálló érvénytelenségére¹⁵.

3.1. Az eljáró bíróság

---

¹³ Ctv. 64. § (1) és (2) bekezdése szerint a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet elutasító, vagy - ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők - a változásbejegyzési kérelmet részben elutasító végzés ellen a cég, továbbá az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés rá vonatkozó része ellen, a cég számára nyitva álló határidőn belül - fellebbezéssel élhet. A hivatalból meghozott bejegyzési végzés ellen nincs helye fellebbezésnek, illetve felülvizsgálatnak, ha a bejegyzésre más bíróság vagy hatóság határozata alapján került sor (26. §).

¹⁴ DR. KISS DAISY - DR. RÓNAY ZOLTÁN - DR. SÁNTA ÁGNES - DR. SZABÓ PÉTER: *A Különleges perek. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Különös Részéből.* HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 283. oldal

¹⁵ DR. FISCHER JUDIT - DR. GADÓ GÁBOR - DR. GÁL JUDIT - DR. GYŐRI ENIKŐ - DR. KOMÁROMI GÁBOR - DR. MAKAI KATALIN - DR. SÁNDOR TAMÁS - DR. SÁRKÖZY TAMÁS - DR. TAMÁNÉ NAGY ERZSÉBET - DR. VEZEKÉNYI URSULA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági törvény, cégtörvény 2006.* Szerkesztő: Sárközy Tamás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 678. oldal

A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per a cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt indítható¹⁶.

A cégtörvény ezen rendelkezése összhangban van a Pp. 23. § (1) bekezdés ea) pontjával, amely szerint a megyei bíróság hatáskörébe tartoznak a cégekkel kapcsolatos perek közül a kérelemnek helyt adó cégbíróági bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perek.

Fontos új rendelkezés, ha a per szétválás folytán létrejött valamely cég ellen indul, a perben a szétváló cég valamennyi jogutódjának perbenállása kötelező, s a pert ebben az esetben a jogelőd cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt kell megindítani¹⁷.

A cégbíróság mint megyei bíróság és a megyei bíróság mint perbíróság viszonyát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a cégbíróáságnak nincs mérlegelési lehetősége, feladata a perbíróság határozatának végrehajtása, a cégbíróság a megyei bíróság által hozott ítélet „végrehajtójaként” jár el¹⁸.

Ezt támasztja alá a Ctv. azon rendelkezése is, amely szerint a bíróság jogerős ítéletét meg kell küldeni a cégjegyzéket vezető cégbíróáságnak, amely gondoskodik a Ctv. 66. § (2)-(3) bekezdésében, a Ctv. 67. §-ban, a Ctv. 68. § (2)-(4) bekezdésében megjelölt határozatok rendelkező részének a Céglőnyben való közzétételéről¹⁹.

A Ctv. 65. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Gt. 10. §-ra, ilyen perben választottbíróáság nem járhat el, a per tárgya ugyanis nem társasági jogvita, hanem a cégbíróáság eljárásának, illetve döntésének felülvizsgálata.

3.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

A pert felperesként az ügyész indíthatja, valamint az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz. Az ügyész a végzés teljes terjedelme tekintetében, míg az egyéb érdekelt a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan jogosult pert indítani.

Az egyéb érdekeltet körét a gyakorlat megszorítóan értelmezi, s azon személyek kereshetőségi jogát ismeri el, akikre nézve a végzés nevesítve, közvetlenül rendelkezést tartalmaz. Példaként említve, ha a végzés cégelnevezés változást, tisztségviselő változást (visszahívott tisztségviselő törlését, új tisztségviselő bejegyzést) tartalmaz, a törölt tisztségviselőt csak a végzésnek a személyét törlő rendelkezéssel szemben illeti meg a perlési lehetőség, az egyéb adatra nézve nem²⁰. Hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a kereshetőségi jog terjedelméről, amikor rámutatott, hogy a cégjegyzékből törölt ügyvezető az egyéb változtatásokat is tartalmazó bejegyző végzés teljes terjedelmével szemben benyújtott keresete csak részben lehet

---

¹⁶ Ctv. 65. § (1) bekezdés

¹⁷ Ctv. 71. § (2) bekezdés

¹⁸ Bírósági Határozatok 2004. évi 193. számú eseti döntés (Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf. 41.504/2003. sz.)

¹⁹ Ctv. 71. § (3) bekezdés

²⁰ DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében.* Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006. 293. oldal

megalapozott, az csak a személyét törlő rendelkezésre korlátozódik²¹.

Perindítási jog illeti meg az un. párhuzamos eljárásokban (a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárása a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálásával egyidejűleg) a törvényességi felügyeleti eljárást megindító kérelmezőt. A törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása - ha az a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódik - a bejegyzési eljárás alatt is kérelmezhető, ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem vagy annak egyes részei, mellékletei jogszabályba ütköznek²². A fentiek alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbíróság a bejegyzési kérelemről, illetve a törvényességi felügyeleti kérelemről együttesen dönt, azonban ilyen esetben a változásbejegyzési kérelem Ctv. 64. § (1) bekezdése szerinti részben történő elutasítására nem kerülhet sor.

A bejegyzési kérelemnek helyt adó és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per megindítási joga a kérelmezőt is megilleti²³.

A per alperese a cég.

A korábbi szabályozás nem biztosított jogorvoslatot a cég kérelemre történő törlése mint változásbejegyzés ellen, tekintettel arra, hogy a potenciális alperes jogalanyisága megszűnt. Ezzel szemben az új szabályozás kimondja, hogy ha a cég kérelemre történő törlését elrendelő végzés ellen indítják a pert, akkor a pert a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani²⁴. Fontos eltérés azonban, hogy az ebben a perben kirendelt ügygondnok nem a cég képviselőjében jár el, hanem a cég helyett ellene indul a per²⁵.

Sajátosan alakul az alperesi pozíció olyan szervezeti változások esetében, amikor a jogelőd törlésével egyidejűleg több jogutód bejegyzésére kerül sor. Új rendelkezés, hogy ha a per szétválás folytán létrejött valamely cég ellen indul, a perben a szétváló cég valamennyi jogutódjának perbenállása kötelező. A pert ebben az esetben a jogelőd cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt kell megindítani²⁶. A törvény tehát egységes pertársaságot hoz létre az alperesi oldalon, hiszen a bejegyző végzés hatályon kívül helyezésére irányuló per tárgyában való döntés szükségszerűen kiterjed a szétvált társaság valamennyi jogutódjára, akik csak egységesen, kényszerű pertársaságként perelhetők.

A céget fokozott felelősség terheli a kérelemben foglalt adatok valóságáért, helytállóságáért. Ezen adatok a forgalom, a hitelezővédelem biztonságát szolgáló közhiteles cégnyilvántartás részévé válnak a bejegyzéssel. A cég, illetve a bejelentésre kötelezett törvényes képviselők felelősségét erősíti, hogy a kérelemnek helyt adó, a bejegyzést (változásbejegyzést) a kérelem szerinti tartalommal elrendelő végzéssel szemben a céget jogorvoslat nem illeti meg²⁷. Ugyanakkor ez egyben eljárásjogi problémát is jelenthet. Ha a

²¹ Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.31.132./2000/5. számú határozat. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 201. oldal

²² Ctv. 78. § (1) bekezdés

²³ Ctv. 78. § (2) bekezdés

²⁴ Ctv. 65. § (1) bekezdés

²⁵ DR. FISCHER JUDIT - DR. GADÓ GÁBOR - DR. GÁL JUDIT - DR. GYŐRI ENIKŐ - DR. KOMÁROMI GÁBOR - DR. MAKAI KATALIN - DR. SÁNDOR TAMÁS - DR. SÁRKÖZY TAMÁS - DR. TAMÁNÉ NAGY ERZSÉBET - DR. VEZEKÉNYI URSULA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági törvény, cégtörvény 2006*. Szerkesztő: Sárközy Tamás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 679. oldal

²⁶ Ctv. 71. § (2) bekezdés

²⁷ DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006. 291. oldal

cégbíróság tévesen a kérelemtől eltérő adatot jegyez be, és a hiba kijavítással²⁸ nem orvosolható, felmerül a kérdés, hogy maga a cég milyen jogorvoslatot kereshet.

A cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: régi Ctv.) alkalmazása során a hibás határozatot részben helyt adó végzésnek tekintették, s a régi Ctv. 45. § (1) bekezdése²⁹ alapján a cég fellebbezési eljárásban kereshetett jogorvoslatot³⁰.

Az új Gt. és Ctv. hatálybalépését követően a jogirodalomban és a joggyakorlatban megjelenő álláspont szerint ha a cégbíróság tévesen, mégis a kérelemtől eltérő adatot jegyez be a cégjegyzékbe, és a hiba kijavítással sem orvosolható, akkor a társaság fellebbezési eljárásban kereshet jogorvoslatot, a Ctv. 65. § (1) bekezdésében írtak szerinti, a kérelemnek részben helyt adó végzés elleni fellebbezésre irányadó szabályok szerint³¹.

3.3. Keresetindítási határidő

A per megindításának a végzés Céglapban való közzétételétől számított harminc napon belül van helye. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár³².

A határidőt illetően felvetődik a kérdés, hogy anyagi jogi határidőről vagy eljárásjogi határidőről van szó.

A kérelem beadására nyitva álló határidőt mindig esetenként és aszerint kell minősíteni, hogy a bírósági eljárás kezdeményezése hol helyezkedik el az igényérvényesítés folyamatában. Amennyiben egy, már folyamatban levő jogérvényesítésről van szó, amelynek - szinte jogorvoslati - eleme a bírósági eljárás kezdeményezése, a kérelem beadására nyitva álló határidő eljárásjogi. Amennyiben az igényérvényesítés első lépése a kérelem benyújtása, az erre biztosított határidő anyagi jogi³³.

A keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, hanem, mint az érvényesíthetőség létszakába jutott igény idővetülete, az alanyi (anyagi) joghoz, jogviszonyhoz kötődik, és mint ilyen, szükségképpen anyagi jogi természetű³⁴.

A keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása nem perbeli cselekmény. A keresetlevél késedelmes benyújtása esetén, tekintettel arra, hogy a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő jogvesztő, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül hivatalból el kell utasítani³⁵, ennek elmaradása esetén a pert meg kell

²⁸ A Ctv. 32. § (1) bekezdése szerint a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait, ha a Ctv. másként nem rendelkezik, megfelelően alkalmazni kell. A Pp. 224. § rendelkezik a határozatok kijavításáról.

²⁹ A régi Ctv. 45. § (1) bekezdése szerint a kérelmet elutasító vagy a kérelemnek csak részben helyt adó végzés ellen a kérelmező, továbbá az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés rá vonatkozó része ellen, a cég számára nyitva álló határidőn belül - fellebbezéssel élhet.

³⁰ DR. KISS DAISY - DR. RÓNAY ZOLTÁN - DR. SÁNTHA ÁGNES - DR. SZABÓ PÉTER: *A Különleges perek. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Különös Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 284. oldal

³¹ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁS NÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 202. oldal

³² Ctv. 65. § (2) bekezdés

³³ DR. NÉMETH JÁNOS: *A bírósági nemperes eljárások magyarázata*, KJK-KERSZÖV, Budapest, 2002., 126-127. oldal.

³⁴ 4/2003. Polgári jogegységi határozat a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról

³⁵ Pp. 130. § (1) bekezdés h) pont

szüntetni³⁶. A keresetlevél benyújtására pedig a jogszabályban megállapított határidő számítására a Pp. 105. § (4) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók, ezért a keresetindítás határidejét a fél elmulasztja akkor is, ha a keresetlevelet a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adja³⁷.

A jogvesztő határidő anyagi jogi következménye, hogy az igény többé hatályosan nem terjeszthető elő, az eljárásjogi következménye pedig, hogy elmulasztása igazolással sem menthető ki³⁸.

A keresetlevélnek a határidőn belül, tehát legkésőbb az utolsó napon a bírósági hivatalos munkaorákban meg kell érkeznie a bírósághoz, s a határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. Nincs lehetőség tehát az utolsó napon történő postára adásnak. A keresetlevél bírósághoz történő beérkezése, azaz az érkeztető bélyegzőn feltüntetett időpont az irányadó a határidő megállapítása körében.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárásban hozott határozatában úgy foglalt állást, hogy a jogvesztő határidő utolsó napján, pénteki napon a bírósági határidő lejártát követően, fax küldeményként érkezett keresetlevél elkésztett, azt az ügyviteli szabályok szerint is csak a következő, hétfői munkanapon lehet érkezettnek tekinteni³⁹. A Pp. szerint ugyanis a határidő az utolsó nap végével jár le, a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére és a bíróság előtt teljesítendő cselekményre megállapított határidő azonban már a hivatali idő végével lejár⁴⁰.

Egy másik eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság úgy foglalt állást, hogy amennyiben a keresetlevelet a cégbírósághoz nyújtják be, az ugyanezen bíróság egyik szervezeti egységénél, azt határidőn belül benyújtott keresetlevélnek kell tekinteni, ha az egyébként a jogszabályban előírt határidőn belül érkezett a cégbírósághoz⁴¹.

A perindítási határidő számításánál a Gt. utaló szabálya⁴² szerint a Ptk., közelebbről a Ptké. szabályait kell szem előtt tartani, amely szerint a napokban megállapított határidőbe a kezdő napot nem kell beszámítani⁴³, s ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő meghosszabbodik, s a következő munkanapon jár le⁴⁴. A határidő elmulasztásának vagy a késedelemnek a jogkövetkezményei csak a határidő utolsó napjának elteltével állnak be⁴⁵.

Annak igazolásaként, hogy a felperes a pert határidőben megindította, a peres iratokhoz csatolandó a Cégl. közlönyben megjelent közlemények fénymásolata, amelyet a felek vagy szükség szerint csatolnak vagy a

---

³⁶ Pp. 157. § a) pont

³⁷ 4/2003. Polgári jogegységi határozat a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról

³⁸ DR. BERKESNÉ DR. DANCS MÁRIA - DR. GABÁNYI JÓZSEFNÉ - DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások magyarázata* (A polgári nemperes eljárások magyarázata II. kötet). Szerkesztette: Dr. Németh János és Dr. Kiss Daisy, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2004. 496. oldal

³⁹ Legfelsőbb Bíróság Gfv.VII.31.184/2000/2. számú határozata. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNE DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 200. oldal

⁴⁰ Pp. 103. § (5) bekezdés

⁴¹ Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.30.718/2000/6. számú határozata. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNE DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 200. oldal

⁴² Gt. 9. § (2) bekezdés

⁴³ A Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Ptké.) 3. § (1) bekezdés

⁴⁴ Ptké. 3. § (3) bekezdés

⁴⁵ Ptké. 4. § (3) bekezdés

bíróság felhívására.

A jogirodalomban uralkodó nézet szerint a határidő jogvesztő jellegéből az is következik, hogy a perben a határidő leteltét követően a kereset megváltoztatására, újabb érvénytelenségi okokra, jogsértésekre hivatkozni már nem lehet⁴⁶.

Ez az értelmezés azt jelentené, hogy anyagi, jogvesztő határidő esetén soha nincs lehetőség a keresetváltoztatásra. Ugyanis ezen értelmezés szerint, ha határidőn túl változtatja meg a felperes a keresetet (új jogszabálysértésre hivatkozva), akkor az új kereseti kérelem határidőn túlnak minősül, az elkésett.

Véleményem szerint a határidő leteltét követően is lehet helye a keresetváltoztatásnak. A Legfelsőbb Bíróság eseti végzésében megállapította, hogy nincs jelentősége annak, hogy az eljárás során a felperes a perben alkalmazandó jogkövetkezményre vonatkozó kereseti kérelmét megváltoztatta, ez nem minősül olyan keresetváltoztatásnak, amely a kereset előterjesztésének határideje vonatkozásában az eljárás megszüntetésére adna alapot⁴⁷. Ha ugyanis a felperes keresetében a bejegyző végzés jogszabálysértő voltának megállapítása mellett a végzés hatályban fenntartását kérte (a cég kötelezése mellett), később a bejegyző végzés hatályon kívül helyezését, az a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint nem minősül keresetváltoztatásnak⁴⁸.

Személy szerint én nem értek egyet azzal a fentiekben ismertetett jogirodalmi állásponttal sem, amely szerint újabb érvénytelenségi okokra, újabb jogsértésekre hivatkozni már nem lehet keresetváltoztatás címén. Véleményem szerint sem a Ctv., sem a Pp. nem tartalmaz erre nézve korlátozó rendelkezést, s a felperes a keresetét az első fokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig bármikor megváltoztathatja a Pp. rendelkezései szerint⁴⁹.

A Ctv. a per megindítása határidejének jogvesztő jellegéről rendelkezik, s nem arról, hogy a jogszabálysértésre csak határidőn belül lehet hivatkozni. Véleményem szerint, ha a pert megindítja a felperes egy jogszabálysértésre hivatkozással, akkor utóbb a keresetét megváltoztathatja, s teljesen új jogszabálysértésre is hivatkozhat.

A keresetváltoztatás jogkövetkezménye, hogy a felperes teljesen új tartalmú keresetét is abban az időpontban benyújtottnak kell tekintenünk, mint az eredeti keresetet⁵⁰.

A joggyakorlat szerint azonban a keresetváltoztatás esetén is vizsgálni kell, hogy annak anyagi és eljárásjogi feltételei fennállnak-e, vagyis a kereset elbírálásának nincs-e akadálya. Ilyen akadály lehet, ha a felperes a

---

⁴⁶ DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006. 294. oldal

⁴⁷ Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.30.718/2000/6. számú végzés. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 200-201. oldal

⁴⁸ Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.30.718/2000/6. számú végzés. In: DR. BERKESÉ DR. DANCS MÁRIA - DR. GABÁNYI JÓZSEFNÉ - DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások magyarázata* (A polg. i. nemperes elj. ok magyar. i. k. i. et). Szerkesztette: Dr. Németh János. Dr. Kiss Daisy, KJK-Kersz. Jogi és Zleti Kiadó Budapest, 2004. 489. oldal

⁴⁹ Pp. 146. §

⁵⁰ DR. KISS DAISY: *A polgári per titkai. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Általános Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006. 413. oldal

változtatás folytán olyan igényt kíván érvényesíteni, amelynek tekintetében jogszabály keresetindítási határidőt állapít meg, és ezt elmulasztja, de igazolási kérelmet nem terjeszt elő, vagy azt a bíróság elutasítja⁵¹.

3.4. A per tárgya

A per elsődleges célja az egyéni jogsérelmek orvoslása mellett a közhiteles cégnyilvántartás jogszabálysértő voltának kiküszöbölése, s ezáltal a bejegyző végzés hatályban fenntartása. A per tárgya tehát a cégbíróság eljárása, illetve a meghozott bejegyző végzése⁵², a végzés vagy az annak meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabályba ütközése folytán.

Ugyanakkor korlátozásként jelenik meg, hogy a keresetlevélben, illetve az eljárás során csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni, amelyet a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban a cégbíróságnak észlelnie kellett volna⁵³. Így például a tagváltást bejegyző végzés hatályon kívül helyezésére irányuló keresetben nem lehet sikerrel hivatkozni a tagváltás alapjául szolgáló üzletrész adásvételi szerződés érvénytelenségére, e kérdést ugyanis a cégbíróság sem vizsgálhatta a változásbejegyzési eljárásban⁵⁴.

Fontos változás a korábbi szabályozáshoz képest, hogy a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően nemcsak a bejegyző végzés tartalmának jogszabályba ütközése, hanem a végzés meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabályba ütközése is megalapozza a perindítást.

3.5. A bíróság határozata

A kereseti kérelem a végzés hatályon kívül helyezésére irányul. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a bíróság soron kívül jár el⁵⁵, mind első-, mind másodfokon.

Ha a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés vagy a meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabálysértő, a bíróság megfelelő határidő tűzésével felhívja a céget a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére⁵⁶.

Példaként említhető az az eset, ha a végzés alapjául szolgáló határozatot elfogadó taggyűlést meg kell ismételni, szabályosan meg kell tartani és ha ott a tagok a határozatot megerősítik, a jogszabálysértés kiküszöbölése megtörténtnek tekinthető.

Ha az intézkedések eredményre vezetnek, a bíróság ítéletében a végzést hatályában fenntartja és felhívja a cégbíróságot, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében hivatalból jegyezze be vagy törölje az érintett cégjegyzékkönyvet, illetve - indokolt esetben - hívja fel a céget a bejegyzéshez szükséges további

---

⁵¹ Bírósági Határozatok 2000. évi 270. számú jogeset

⁵² DR. BERKESNÉ DR. DANCS MÁRIA - DR. GABÁNYI JÓZSEFNÉ - DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások magyarázata* (A polgári nemperes eljárások magyarázata II. kötet). Szerkesztette: Dr. Németh János és Dr. Kiss Daisy, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2004. 488. oldal

⁵³ Ctv. 65. § (3) bekezdés

⁵⁴ ÍH 2005. évi 128. számú jogeset. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 210. oldal

⁵⁵ Ctv. 71. § (1) bekezdés

⁵⁶ Ctv. 66. § (1) és (2) bekezdés

adatok bejelentésére, illetve a törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére⁵⁷. Ezzel az ítéletével a bíróság a forgalom biztonsága érdekében elkerüli a bejegyzett cég megszüntetését.

Nincs helye a bejegyző végzés hatályon kívül helyezésének, ha a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtehetőek⁵⁸.

Ha a változásbejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a jogszabálysértés nem küszöbölhető ki, vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a végzést, illetve a végzésben szereplő többi adattól elkülöníthető jogszabálysértő adatot hatályon kívül helyezi és a Ctv. 66. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával jár el azzal, hogy az utóbbi esetben a céggel szemben törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazását is kezdeményezheti⁵⁹.

A gyakorlatban felmerült problémát old meg az a lehetőség, hogy ha a végzésben foglalt adatok tartalma egymással nem függ össze, nem indokolt a bejegyző végzés teljes hatályon kívül helyezését elrendelni a cég által jogszerűen elhatározott és a perindító fél által nem támadott változásokat illetően, s ebben az esetben részleges hatályon kívül helyezésre kerül sor. Fontos kiemelni azt is, hogy alapbejegyzés esetén a Ctv. 68. § (4) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények érvényesülnek⁶⁰.

Ha a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés jogszabálysértő, azonban a jogszabálysértés csekély jelentőségű és cégjegyzékadatot nem érint, a bíróság a végzést a jogszabálysértés megállapítása mellett - további intézkedés elrendelése nélkül - hatályában fenntartja⁶¹.

A törvény világossá teszi, hogy a bejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben csak a végzésben szereplő adatokkal összefüggésben vizsgálható a létesítő okirat esetleges érvénytelensége, a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a létesítő okirat érvénytelenségére csakis cégjegyzéki adattal összefüggésben lehet hivatkozni.

Abban az esetben, ha a létesítő okiratnak cégjegyzékadatot nem érintő része érvénytelen, úgy nem a bejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránt kell pert indítani, hanem a cégalapítás (Ctv. 69. §) vagy a létesítő okirat módosítása (Ctv. 70. §) érvénytelenségének megállapítása iránti perindításnak van helye, adott esetben felmerülhet a törvényességi eljárás lehetősége. Fentieknek megfelelően ha a perben a felperes a cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés jogszabályba ütközését az alapjául szolgáló létesítő okiratnak, illetve módosításának a végzésben foglalt cégjegyzékadattal összefüggő érvénytelenségére alapítja, a bíróság a per során megkísérli az érvénytelenségi ok kiküszöbölését⁶².

---

⁵⁷ Ctv. 66. § (1) és (2) bekezdés

⁵⁸ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.G.40140/1999/10. számú határozata. In: DR. BERKESNÉ DR. DANCS MÁRIA - DR. GABÁNYI JÓZSEFNÉ - DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások*

magyarázata (A polgári nemperes eljárások magyarázata II. kötet). Szerkesztette: Dr. Németh János és Dr. Kiss Daisy, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2004. 492. oldal

⁵⁹ Ctv. 66. § (3) bekezdés

⁶⁰ DR. FISCHER JUDIT - DR. GADÓ GÁBOR - DR. GÁL JUDIT - DR. GYŐRI ENIKŐ - DR. KOMÁROMI GÁBOR - DR. MAKAI KATALIN - DR. SÁNDOR TAMÁS - DR. SÁRKÖZY TAMÁS - DR. TAMÁNÉ NAGY ERZSÉBET - DR. VEZEKÉNYI

URSULA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági törvény, cégtörvény 2006*. Szerkesztő: Sárközy Tamás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 681. oldal

⁶¹ Ctv. 67. §

⁶² Ctv. 68. § (1) bekezdés

Ha az érvénytelenséget a perben kiküszöbölik, azaz ha az érvénytelenség oka már nem áll fenn, a bíróság a végzést hatályában fenntartja és a Ctv. 66. § (2) bekezdésében foglaltak szerint felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére⁶³.

Ha a kereset megalapozott és az érvénytelenségi ok a perben nem küszöbölhető ki, az alkalmazható jogkövetkezmények az alábbiakban eltérőek aszerint, hogy alapbejegyzésről vagy változásbejegyzésről van szó.

Változásbejegyzés esetén ha az érvénytelenségi ok változatlanul fennáll, a bíróság a változásbejegyzési végzést az ítéletében meghatározott időponttal hatályon kívül helyezi és a létesítő okirat módosítását az ítélethezatalt követő meghatározott időpontig hatályossá nyilvánítja. Ez az időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. A bíróság ítéletében emellett felhívja a cégbíróságot a 66. § (2) bekezdésében foglalt intézkedések megtételére⁶⁴.

Alapbejegyzés esetén a cég bejegyzésére vonatkozó végzés teljes hatályon kívül helyezésének, illetve a létesítő okirat érvénytelensége megállapításának csak a Gt. 12. § (4) bekezdésében foglalt érvénytelenségi ok fennállása esetén van helye⁶⁵.

Ez azt jelenti, hogy az alapbejegyző végzés hatályon kívül helyezésére csak akkor kerülhet sor, ha az érvénytelenség a Gt. említett rendelkezéseiben felsorolt okból áll fenn. Ebben az esetben a bíróság a Ctv. 69. § (4) bekezdésében foglaltak szerint jár el, azaz ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása mellett (és a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése mellett) az ítéletében megállapított időpontig a létesítő okiratot hatályossá nyilvánítja. Az ítéletben meghatározott hatályossági időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap.

Emellett felhívja a cégbíróságot, hogy intézkedjen a cég megszűntnek nyilvánításáról és ehhez kapcsolódóan végelszámolási eljárás vagy felszámolási eljárás lefolytatásáról. A cégbíróság a cég megszűntnek nyilvánítási időpontját a bírósági ítéletben megállapított hatályossági időponttal azonos időpontban határozza meg⁶⁶.

A Gt.-ben nem említett más érvénytelenségi ok fennállása esetében a bíróság ítéletében az érvénytelenség megállapítása mellett a végzést hatályában fenntartja és a Ctv. 66. § (2) bekezdésében foglaltak szerint felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére⁶⁷. Ebben az esetben tehát nem kerülhet sor a bejegyző végzés teljes hatályon kívül helyezésére, a létesítő okirat hatályosság nyilvánítására, valamint a cégbíróság megszűntnek nyilvánítás iránti megkeresésére.

A fenti esetben a cégbíróság hivatalból folytatott törvényességi felügyeleti eljárásban kísérli meg rászorítani a céget a jogsértés kiküszöbölésére.

Példaként említve ha a cégnév a cégvalódiság követelményének nem tesz eleget, s a perben a létesítő okirat

---

⁶³ Ctv. 68. § (2) bekezdés

⁶⁴ Ctv. 68. § (3) bekezdés

⁶⁵ Ctv. 69. § (4) bekezdés

⁶⁶ Ctv. 69. § (4) bekezdés

⁶⁷ Ctv. 68. § (4) bekezdés

cégnévre vonatkozó rendelkezésének jogszabálysértő voltára hivatkoznak, mivel a cégelnevezéssel kapcsolatos jogszabálysértés a Gt. 12. § (4) bekezdésében nem szerepel, így a létesítő okirat említett rendelkezésének jogszabálysértő volta nem alapozhatja meg a bejegyző végzés hatályon kívül helyezését⁶⁸.

A bíróságnak a határozatában rendelkeznie kell a perköltségről is. A bírói gyakorlat szerint, mivel a per tárgya a bejegyző végzés, a perköltséget a meg nem állapítható perértékre vonatkozó szabályok alapján kell meghatározni⁶⁹.

A polgári peres eljárásban az illeték alapja az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke⁷⁰. Ha az eljárás tárgyának értéke e szerint nem állapítható meg, az illeték számításának alapja a Fővárosi Bíróság és a megyei bíróság előtt első fokon indult peres eljárásban 350 000 forint⁷¹. Az így meghatározott illetékalap után az illeték mértéke peres eljárásban 6%, de legalább 7000 forint, legfeljebb 900 000 forint⁷². Minderre tekintettel az érvénytelenségi keresetre 21 000 forint értékű eljárási illetéket kell leróni illetékbélyegen.

Az ítéletek végrehajtására mindig törvényességi felügyeleti eljárásban kerül sor, végrehajtási eljárásnak nincs helye⁷³.

4. A cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per

Az érvénytelenség megállapításának alapvető célja, hogy az ilyen szerződéshez ne fűződhessen joghatás, a jogalkotó tiltja a szerződés teljesedését.

A létesítő okiratok érvénytelenségének szabályai nagymértékben eltérnek a Ptk.-ban rögzített előírásoktól.

A cégek ugyanis a piaci viszonyok szereplőiként működnek, forgalombiztonsági érdekek fűződnek ahhoz, hogy az üzleti partnereket ne tartsák sokáig bizonytalanságban arra nézve, hogy valamely társaság létrejött-e, teljes jogú gazdálkodó szervezetnek tekinthető-e.

Ilyen megfontolásból a jogalkotó nagyobb fontosságot tulajdonít a piaci forgalom zökkenőmentességének, mint annak, hogy az érvénytelen szerződések joghatásainak bekövetkeztét megakadályozza. A társasági jogviszonynak emellett sajátos jellegzetessége, hogy az érvénytelen szerződés produktumaként egy önálló társaság is létrejött. A cég tevékenységével, működésével keletkezett jogviszonyok nem tehetőek meg nem történtté, mivel a folyamat irreverzibilissé vált.

A jogalkotói szándék tehát az, hogy az érvénytelenség csak kirívó esetben legyen megállapítható, és az

---

⁶⁸ DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006. 301. oldal

⁶⁹ Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.31964/1996/4. számú határozat. In: DR. BERKESNÉ DR. DANCS MÁRIA - DR. GABÁNYI JÓZSEFNÉ - DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások magyarázata* (A polgári nemperes eljárások magyarázata II. kötet). Szerkesztette: Dr. Németh János és Dr. Kiss Daisy, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2004. 488. oldal

⁷⁰ Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdés

⁷¹ Itv. 39. § (3) bekezdés b) pont

⁷² Itv. 42. § (1) bekezdés a) pont

⁷³ EBH 2002. évi 783. számú jogeset - Legfelsőbb Bíróság Gf.II.30.496./2002. sz. Megjelent: A Legfelsőbb Bíróság határozatainak hivatalos gyűjteménye 2002. évi 2. szám

érvénytelenség jogkövetkezménye sosem lehet az eredeti állapot helyreállítása. A fő cél, hogy az érvénytelenségi ok orvoslásával a cég további működése, létezése biztosítható legyen.

Ha erre nincs lehetőség, a társaság megszűnése soha nem visszamenőleges, csak a jövőre szóló, és nem mehet végbe a cégbíróság törvényességi felügyeleti hatáskörében kötelezően elrendelt végelszámolás vagy a cégbíróság által kezdeményezett felszámolás nélkül⁷⁴.

A magyar társasági jog jelenlegi szabályozása teljes mértékben megfelel az Európai Unió 1. számú társasági jogi irányelve (68/151/EGK) III. fejezetének, amely a társaság semmisségéről rendelkezik. Ennek megfelelően a Ctv. is a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti pert szabályozza. A cégalapítás érvénytelenségi okai túlnyomóan megegyeznek a létesítő okirat érvénytelenségi okaival.

A semmisségi okok felsorolása a Gt. szabályozásába került át, míg a Ctv. az eljárási szabályokat, az e perben alkalmazható jogkövetkezményeket állapítja meg.

4.1. Az eljáró bíróság

Az eljáró bíróság illetékességét a Ctv. határozza meg: a cég bejegyzését követően a cég alapítása érvénytelenségének megállapítása iránt a cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt indítható per⁷⁵.

Hatásköri szempontból a cégtörvény ezen rendelkezése összhangban van a Pp. azon pontjával, amely szerint a megyei bíróság hatáskörébe tartoznak a cég létesítő okirata vagy annak módosítása érvénytelenségének, hatálytalanságának vagy létre nem jöttének megállapítása iránti perek⁷⁶.

4.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

A perindításra az ügyész, illetve az jogosult, aki jogi érdekét valószínűsíti⁷⁷. A jogi érdek a bírói gyakorlat akkor látja fennállónak, ha a per mikénti eldöntése a felperes élet és jogviszonyait közvetlenül érinti, illetve ha az érdekelt személy az eljárás eredményeként kötelezettségtől szabadul vagy jogokat szerez, vagy a döntés egyéb módon jogviszonyára kihat⁷⁸.

A per alperese mindig maga a cég, a pert a cég ellen kell megindítani⁷⁹.

Ha a felperes gazdasági társaság keresete a saját társasági szerződése érvénytelenségének megállapítására irányul, a pert meg kell szüntetni, mert annak felperese és alperese így azonos személy lenne. Ugyanaz a személy pedig ugyanabban a perben a felperesi és alperesi pozíciót egyszerre nem töltheti be, ezért a konkrét ügyben a per felperese saját társasági szerződése érvénytelenségének megállapítását nem kérheti⁸⁰.

---

⁷⁴ DR. GÁL JUDIT – PÁLINKÁSN... DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 150-151. oldal

⁷⁵ Ctv. 69. § (1) bekezdés

⁷⁶ Pp. 23. § (1) bekezdés eb) pont

⁷⁷ Ctv. 69. § (1) bekezdés

⁷⁸ Legfelsőbb Bíróság Cgf.VII.33.251/1996.-KGD.1998/49. számú jogeset. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 179. oldal

⁷⁹ Ctv. 69. § (1) bekezdés

⁸⁰ Legfelsőbb Bíróság Gf.II.31.667/1997. Bírósági Határozatok 1998. évi 549. számú jogeset

4.3. Keresetindítási határidő

A per a cég bejegyzését elrendelő végzés Céglönyben történő közzétételétől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül indítható⁸¹. A jogvesztő határidő számításra vonatkozó szabályok megegyeznek a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per esetében ismertett szabályokkal.

4.4. A per tárgya

A per tárgya a létesítő okirat érvénytelensége. Ugyanakkor nem kezdeményezhető a Ctv. szerinti érvénytelenségi per a cégbejegyzés (változásbejegyzés) alapjául szolgáló egyéb okiratok érvénytelensége miatt.

A Gt. 12. § (4) bekezdése tartalmazza az érvénytelenségi okokat, mint anyagi jogi intézményeket. A bíróság eljárásának részletes szabályait a Ctv. állapítja meg⁸².

A társaság jogerős cégbejegyzéséig a társasági szerződés érvénytelenségére a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. A jogerős cégbejegyzés után a társasági szerződés megtámadására nincs mód, és a semmisség megállapításának is csak a Ctv.-ben szabályozott perben, a Gt. 12. § (4) bekezdésben meghatározott semmisségi okokból van helye⁸³.

Az a körülmény tehát, hogy a keresetindítás a jogerős cégbejegyzés után következik be, lényegesen leszűkíti a perlési lehetőségeket. Ennek a korlátozásnak az az indoka, hogy a forgalombiztonságot, a működő cégek üzleti partnereit védő, és a létező, tevékenykedő cégek lehetőség szerinti fennmaradását biztosító szabályokat előnyben részesíti a jogalkotó a törvényességgel szemben. A jogerős cégbejegyzés után perindításnak valamennyi cégforma tekintetében csak a Gt. 12. §-ának (4) bekezdésében meghatározott érvénytelenségi ok fennállása esetében van helye⁸⁴.

A jogerős cégbejegyzés után a társasági szerződés semmisségét csak az alábbi okokból lehet megállapítani:

- a) a társasági szerződés ügyvédi, illetve az alapító jogtanácsosa általi ellenjegyzésére vagy közjegyzői okiratba foglalására nem került sor;
- b) a társasági szerződés nem tartalmazza a társaság cégnevét, főtevékenységét, jegyzett tőkéjét, továbbá a tagok (részvényesek) vagyoni hozzájárulása mértékét;
- c) a társaság tevékenységi köre jogszabályba ütközik;
- d) a társaság alapításában részt vevő valamennyi tag (részvényes) cselekvőképtelen volt, vagy a társaság alapításában részt vevők a tagok legkisebb számára vonatkozó törvényi előírásokat megsértették;
- e) a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság esetében a jegyzett tőke legkisebb összegére vonatkozó törvényi előírásokat megszegették⁸⁵.

Véleményem szerint a perindítás rendkívül szűk körű, az ilyen fogytékossággal rendelkező létesítő

---

⁸¹ Ctv. 69. § (1) bekezdés

⁸² Gt. 12. § (5) bekezdés

⁸³ Gt. 12. § (3) bekezdés

⁸⁴ Ctv. 69. § (2) bekezdés

⁸⁵ Gt. 12. § (4) bekezdés

okirat a cégbírói kontroll szűrőjén csak kivételesen mehet át.

A jogerős cégbejegyzést követően a társasági szerződés érvénytelenségének megállapítása nem érinti azon kötelezettségek fennállását, amelyek a társaság terhére vagy javára az érvénytelenség megállapításáig keletkeztek⁸⁶. Vagyis az ezekre vonatkozó jogügyletek érvénytelenségét nem vonja maga után a társasági szerződés érvénytelensége.

Fontos kiemelni, hogy ha a társasági szerződés egyéb okból jogszabálysértő, törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye⁸⁷.

Más semmisségi vagy megtámadhatósági okból, a Ptk. szabályaira alapítva a cégalapítás érvénytelensége iránti per nem indítható.

Az érvénytelenségi okok közül a d) pontban a Gt. valamennyi tagról beszél, s így kérdéses számomra az a jogi helyzet, ha az alapítás során nem valamennyi tag, hanem csak egy vagy több tag cselekvőképtelen. Tekintettel arra, hogy az alapítás érvénytelenségének megállapítása alapjául csak valamennyi tag cselekvőképtelensége szolgálhat, így a cselekvőképtelen személyek a cég létének érintése nélkül annak megállapítását kérhetik, hogy a cégnek nem váltak tagjává⁸⁸.

Az e) pontban megfogalmazott érvénytelenségi okkal kapcsolatban megjegyezni kívánom, hogy a Gt. legutóbbi módosítása során a kft. minimális jegyzett tőkéjét ötszázezer forintban határozták meg⁸⁹, ugyanakkor - vélhetően jogalkotói hibából - az egy tagra jutó törzsbetét minimális mértéke továbbra is százezer forint⁹⁰. Ennélfogva, ha az alapítók a minimális ötszázezer forinttal kívánnak korlátolt felelősségű társaságot alapítani, az alapítók száma - amennyiben törzsbetét nem áll közös tulajdonban - maximum öt lehet, s úgy érzem, hogy ez ellentétes a társasági jog alapvető elveivel. Alapításnál így fokozottan figyelemmel kell lenni arra, hogy nem csak a minimális törzstőke (ötszázezer forint) szabályait kell betartani, hanem az egy tagra jutó törzsbetétek minimális értékét is (százezer forint). Várhatóan a legközelebbi módosítás során a jogalkotó kiküszöböli az alapvető hibát.

Megoldást jelenhet ugyanakkor, hogy bár minden tagnak egy törzsbetéte van, egy törzsbetétnél azonban - a közös tulajdon szabályai szerint - több tulajdonosa is lehet⁹¹, egy üzletrésznek több tulajdonosa is lehet⁹².

Amennyiben a százezer forintos minimális törzsbetétnél vagy üzletrésznek több tulajdonosa van, úgy az alapításban nemcsak öt tulajdonos, hanem több résztulajdonos is részt vehet. Ugyanakkor megjegyzendő a közös tulajdonú törzsbetét, illetve üzletrész kapcsán, hogy a résztulajdonosok a társasággal szemben egy tagnak számítanak, tulajdonosi jogukat csak az általuk kijelölt képviselőjük útján gyakorolhatják és a tagot

---

⁸⁶ Gt. 12. § (6) bekezdés

⁸⁷ Ctv. 74. § (1) bekezdés a) pont

⁸⁸ DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006. 309. oldal

⁸⁹ Gt. 114. § (1) bekezdés

⁹⁰ Gt. 114. § (4) bekezdés

⁹¹ Gt. 114. § (5) bekezdés

⁹² Gt. 122. § (1) bekezdés

terhelő kötelezettségeikért egyetemlegesen felelnek⁹³.

4.5. A bíróság határozata

Érdekes kérdésként merül fel, hogy az érvénytelenségi perekben a létesítő okirat érvénytelenségének megítélésénél a létesítő okirat megkötésekor vagy a kereset benyújtásakor hatályos társasági és cégjogi normák szerint kell eljárnia a bíróságnak. A Legfelsőbb Bíróság számos döntésében kimondta, hogy a keresetlevél benyújtásának időpontjában hatályos szabályok szerint kell elbírálni az érvénytelenségi okokat, azaz az érvénytelenség megítélésénél azon időpontban fennálló hatályos szabályozást kell figyelembe venni, amely időpontban az érvénytelenségre első ízben hivatkoztak⁹⁴.

A perben tehát a következetes bírói gyakorlat szerint az érvénytelenségi okok tekintetében nem a létesítő okirat keltekor, hanem a keresetlevél benyújtásakor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni⁹⁵.

A perben a bíróság soron kívül jár el⁹⁶, mind első-, mind másodfokon.

A perben elsődleges cél az érvénytelenségi ok kiküszöbölése, a cég megmentése, az hogy a piaci életbe bekerült és ott tevékenykedő gazdasági szervezeteket még akkor se kelljen megszűnésre kötelezni, ha alapításuk hibás volt, s erre csak kirívó esetekben kerülhessen sor.

Ha a bíróság a Gt. 12. § (4) bekezdés alapján a társasági szerződés érvénytelenségét megállapítja, felhívja a társaság tagjait - amennyiben ez lehetséges - az érvénytelenség kiküszöbölésére. Ha erre nincs mód, a bíróság a társasági szerződést a határozatában megjelölt időpontig hatályossá nyilvánítja, és szükség esetén felhívja a cégbíróságot törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására. A bíróság eljárásának részletes szabályait a Ctv. állapítja meg⁹⁷.

Ennek megfelelően a Ctv. szerint a bíróság a perben megfelelő határidő tűzésével felhívja a céget az érvénytelenségi ok megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére. Ha az intézkedések eredményre vezetnek, a bíróság ítéletében csak az érvénytelenség tényét állapítja meg és felhívja a cégbíróságot a Ctv. 66. § (2) bekezdésében foglalt intézkedések megtételére⁹⁸.

Az érvénytelenség megállapítása iránti pereknél is az érvénytelenségi ok kiküszöbölése a fő cél, és csak akkor, ha ez nem lehetséges, kerülhet sor az érvénytelenség megállapítására.

Ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása mellett az ítéletében megállapított időpontig a létesítő okiratot hatályossá nyilvánítja. Az ítéletben meghatározott hatályossági időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet

---

⁹³ Gt. 122. § (1) bekezdés

⁹⁴ Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.32.715/1999/2. számú jogeset. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 164. oldal

⁹⁵ LB. Gfv.X.30.005/1998/3. számú eset. In: DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006. 308. oldal

⁹⁶ Ctv. 71. § (1) bekezdés

⁹⁷ Gt. 12. § (5) bekezdés

⁹⁸ Ctv. 69. § (3) bekezdés

jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap.

Emellett felhívja a cégbíróságot, hogy intézkedjen a cég megszűntnek nyilvánításáról és ehhez kapcsolódóan végelszámolási eljárás vagy felszámolási eljárás lefolytatásáról. A cégbíróság a cég megszűntnek nyilvánítási időpontját a bírósági ítéletben megállapított hatályossági időponttal azonos időpontban határozza meg⁹⁹.

A cégbíróság tehát törvényességi felügyeleti eljárást indít az ítélet nyomán ilyenkor is, de az eljárás specialitása az, hogy nincs több felhívás a cég számára, a cégbíróságnak az egyéb törvényességi felügyeleti intézkedések mellőzésével nyomban a leg súlyosabbat, a megszűntnek nyilvánítást kell alkalmaznia.

4.6. A létesítő okirat érvénytelenségének megállapítása iránti per a cégbejegyzés előtt

Ez a pertípus szorosan kapcsolódik a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti perhez. Tekintettel arra, hogy ezen pertípus alapvető szabályait nem a Gt és a Ctv. szabályozza, s a perben a bíróság az általános szabályok szerint jár el, így csak érintőlegesen, a legfontosabb eljárási szabályokat ismertetem.

A társaság jogerős cégbejegyzéséig a társasági szerződés érvénytelenségére a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. A jogerős cégbejegyzés után a társasági szerződés megtámadására nincs mód, és a semmisség megállapításának is csak a Ctv.-ben szabályozott perben, a Gt. 12. § (4) bekezdésben meghatározott semmisségi okokból van helye¹⁰⁰.

A bejegyzést megelőző érvénytelenségi perben az érvénytelenségre hivatkozó félnek valamennyi alapítót perbe kell vonnia, s az alperesek kényszerű pertársak¹⁰¹, így bármelyikük perbenállásának hiánya akadályozza a jogvita érdemi elbírálását, és a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának alapja lehet¹⁰².

Mivel a per kimenetele az előtársaság jogviszonyait szükségszerűen érinti, hiszen éppen léte vagy nem léte a per tárgya, így osztom azt a véleményt, amely szerint a szerződéskötő felek (alapítók) mellett alperesi pertársaként az előtársaságnak is perben kell állnia¹⁰³. Nem biztos, hogy az előtársaság tevékenykedni kezdett, s üzletszerű tevékenységének terjedelme is korlátozott, így lehetőség van az eredeti állapot helyreállítására is. Megjegyzendő, hogy e nézettel ugyanakkor igen sokan nem értenek egyet, arra hivatkozva, hogy éppen azért nem lehet az érvénytelenségi per alperese az alapítók mellett az előtársaság, mert az előtársaság létrejöttét vitatja a per felperese¹⁰⁴.

A Gt. jelenlegi szabályozása szerint, ha a per folyamatában a bejegyzés megtörtént, úgy a bejegyzést követően már csak a Ctv. szabályainak megfelelően és csak a taxatív felsorolt okokból folyhat tovább a per, vagyis a felek feje fölött „Damoklész kardjaként lebeg” a bejegyzés lehetősége.

---

⁹⁹ Ctv. 69. § (4) bekezdés

¹⁰⁰ Gt. 12. § (3) bekezdés

¹⁰¹ Pp. 51. § a) pont

¹⁰² Pp. 130. § (1) bekezdés g) pont

¹⁰³ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 169. oldal

¹⁰⁴ DR. GÁL JUDIT: *A társasági szerződés érvénytelenségével kapcsolatos jogviták*. In: *Acta conventus*, Budapest, 2005. 77. oldal

A Ctv. szerint minden cégjegyzékben szereplő cég kötelezően nyilvántartandó cégadatának tekinti a cégalapítás vagy a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perindítást és a per befejezését¹⁰⁵, amelyet a cégbíróság a perben eljáró bíróság értesítése alapján hivatalból jegyez be¹⁰⁶.

Ugyanakkor, ha a cégbíróságot az érvénytelenségi perről elkésletten értesítik, és ha a cégbíró a bejegyzést elrendeli, előáll az a helyzet, hogy a keresetindításkor a jogvita még nem tartozott a Ctv. 69. § korlátozásai alá, s e körülmények már a per folyamán változnak meg. Ugyanis a jogerős cégbejegyzés után a semmisség megállapításának csak a Ctv.-ben szabályozott perben, a Gt. 12. § (4) bekezdésben meghatározott semmisségi okokból van helye¹⁰⁷.

Összefoglalóan megállapítható, hogy ha a létesítő okirat érvénytelenségének megállapítása iránti per alatt a cégbejegyzés megtörténik, a peres eljárást már nem lehet az eredeti, általános szabályok szerint befejezni.

Ha a felperes Ptk. szerinti megtámadási okra, vagy olyan semmisségi okra hivatkozik, amely a Gt. 12. § (4) bekezdésében nem szerepel, akkor elállása esetén permegszüntetésnek van helye¹⁰⁸.

Ha a felperes a keresetét változatlanul fenntartja, a bíróság a per érdemében határozva elutasító ítéletet hoz.

Ha azonban olyan érvénytelenségi okot állít a felperes, amely a Gt. 12. § (4) bekezdésében szabályozott, a per tovább folyhat, de nem a korábbi szabályok szerint. Ennek megfelelően a szerződő fél alpereseket el kell bocsátani a perből, de ha a felperes a keresetet velük szemben is fenntartja, az ő vonatkozásukban perakadály¹⁰⁹ áll fenn, mivel a per alperese a bejegyzés időpontjától már csak a társaság lehet, ezért az ő vonatkozásukban permegszüntetésről¹¹⁰ kell határozni¹¹¹.

Ha azonban a keresetet az előtársasággal szemben nem terjesztették elő, a felperest fel kell hívni a keresetkiterjesztés szükségességére, amelynek ha nem tesz eleget, a pert meg kell szüntetni.

Meg kell említeni, hogy az érvénytelenségi per miatt a bejegyzési eljárás felfüggesztésére nem kerülhet sor, így csaknem biztos, hogy a per tartama alatt a bejegyzés megtörténik, ha a cégbíróság a perről nem értesül vagy az elutasításra nem lát elég okot. A Ctv. ugyanis taxatívén meghatározza, hogy a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban az eljárás felfüggesztésére változásbejegyzési eljárásban kerülhet sor, illetve a cég bejegyzése esetén akkor, ha átalakulás bejegyzése történik, illetve a bejegyzési eljárás folyamata alatt törvényességi felügyeleti kérelmet nyújtanak be¹¹².

Fentiekből kifolyólag osztom azt a jogirodalmi véleményt, amely szerint kívánatos lenne, hogy a

---

¹⁰⁵ Ctv. 26. § (1) bekezdés g) pont

¹⁰⁶ Ctv. 26. § (3) bekezdés és

¹⁰⁷ Gt. 12. § (3) bekezdés

¹⁰⁸ Pp. 157. § e) pont

¹⁰⁹ Pp. 130. § (1) bekezdés g) pont

¹¹⁰ Pp. 157. § a) pont

¹¹¹ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 174. oldal

¹¹² Ctv. 32. § (1) bekezdés

legközelebbi törvénymódosításnál ezt a felfüggesztési okot is tüntessék fel a Ctv. 32. § (1) bekezdésében¹¹³. Egyetértek azzal az állásponttal is, hogy legyen előírás a perbíróság cégbíróság felé történő értesítési kötelezettsége, tekintettel arra, hogy a Ctv. cégjegyzéki adatnak¹¹⁴ minősíti a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti perindítást és a per befejezését, így a cégbíróság értesítése a per kezdetén és végén ebből az okból sem mellőzhető¹¹⁵.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a Ctv. jelenlegi szabályozása szerint a cég, valamint az ügyész kérheti a cégbíróságtól annak megállapítását, hogy valamely hatóság vagy bíróság nem tett eleget a cégjegyzékbe hivatalbóli bejegyzéssel nyilvántartásba kerülő adat megküldésére vonatkozó kötelezettségének, ideértve azt az esetet is, ha a hatóság vagy a bíróság a cégjegyzékbe már bejegyzett adat törléséhez szükséges adattovábbítási kötelezettségének nem tesz eleget¹¹⁶. A cégbíróság a kérelemről nemperes eljárásban határoz. Ennek keretében a cégbíróság megkeresi az illetékes hatóságot vagy bíróságot¹¹⁷. Ha a cégbíróság azt állapítja meg, hogy a bíróság vagy hatóság nem tett eleget kötelezettségének, a rendelkezésére álló - okirattal igazolt - adatok alapján jogosult az adat hivatalból történő bejegyzésére¹¹⁸.

4.7. A létesítő okirat hatálytalanságának megállapítása iránti per

Szintén nem a Gt. és a Ctv. szabályozza ezen pertípus alapvető szabályait, ugyanakkor ezen pertípus is szorosan kapcsolódik a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti perhez, ezért csak érintőlegesen, a legfontosabb eljárási szabályokat ismertetem.

A létesítő okirat hatálytalanságának megállapítása iránti perben a bíróság a Pp. általános szabályai szerint jár el.

A létesítő okirat, illetve ezek módosítása alapján a gazdasági társaság részére nyújtott vagyoni hozzájárulás a tulajdonjog átruházását eredményező visszterhes ügylet.

Az érvénytelenség és a hatálytalanság egymáshoz közelálló, de nem azonos tartalmú fogalmak, jogi hatásuk is különböző. A Gt. szerint alkalmazandó a Ptk. 203. §-a, amelyben szabályozott hitelezőt károsító fedezetelvonó szerződés érvényes szerződés, de a hitelező irányában hatálytalan.

A Legfelsőbb Bíróság 1/2002. Polgári jogegységi határozata rendelkezik az 1997. évi CXLV. törvény 48. § (2) bekezdésének vizsgálatáról a Ptk. 203. §-ának alkalmazása tekintetében.

Fentiek szerint a Ptk. 203. §-ában írt feltételek megvalósulása esetén a gazdasági társaság köteles túrni, hogy a hitelező az átruházott vagyoni betétből kielégítést keressen.

A polgári jogegységi határozat szerint a cégbejegyzés nem lehet akadálya annak, hogy a társaság tagjának hitelezője kérhesse a létesítő okirat, illetve ennek módosítása alapján nyújtott vagyoni hozzájárulás hatálytalanságának megállapítását, ha a hozzájárulás igényének kielégítési alapját egészben vagy részben

---

¹¹³ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 167. oldal

¹¹⁴ Ctv. 26. § (1) bekezdés g) pont

¹¹⁵ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 175. oldal

¹¹⁶ Ctv. 64/B. § (1) bekezdés

¹¹⁷ Ctv. 64/B. § (2) bekezdés

¹¹⁸ Ctv. 64/B. § (3) bekezdés

elvonta, feltéve, hogy a szerződő társaság (illetve az alapító) rosszhiszemű volt.

5. A létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti per

Szintén a Ctv. szabályozza a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti pert. A létesítő okirat módosítás fogyatékosága miatt indult peres eljárások már nem veszélyeztetik a cég létét, ezért nincs szükség olyan forgalombiztonsági okból perakadályt támasztó törvényi védelemre, mint a cégalapításra vonatkozó létesítő okirat érvénytelensége kapcsán.

A cég bejegyzését követően a létesítő okirat cégjegyzékadattal össze nem függő módosítása érvénytelenségének megállapítása a Ptk.-ban foglalt rendelkezések alapján a Ctv. 69. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kérhető. A bíróság eljárása során a Ctv. 69. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell¹¹⁹. A hatályos szabályozás szerint tehát a cég bejegyzését követően a létesítő okirat módosítás érvénytelenségének megállapítása iránt csakis az okirat cégjegyzéki adatra nem vonatkozó, cégjegyzéki adattal össze nem függő rendelkezése vonatkozásában van perindítási lehetőség.

Az okirat módosítás cégjegyzéket érintő rendelkezése ugyanis csakis a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben kifogásolható.

Az érvénytelenségre a polgári jog általános szabályai szerint lehet hivatkozni. Ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki, a bíróság a létesítő okirat módosításának érvénytelenségét megállapítja és a létesítő okirat módosítását ítéletében megállapított időpontig hatályossá nyilvánítja. Ez az időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. A bíróság ítéletében felhívja a cégbíróságot a Ctv. 66. § (2) bekezdésében foglalt megfelelő intézkedés megtételére¹²⁰.

6. A társasági határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indított perek

A társasági határozatok bírósági (választottbírósági) felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás lényegi tartalmában - kisebb szövegezési pontosításokkal - megfelel az 1997. évi Gt. 47-48. §-ban szereplő, bevált szabályozásnak. A Gt., anyagi jogszabály jellege ellenére, változatlanul tartalmaz eljárási rendelkezéseket e pertípus szabályozásánál.

Ezen perlési lehetőség lényegét tekintve kisebbségvédelmi eszköz, azonban nem alkalmas a határozathozatal során leszavazott kisebbségi tulajdonos bármilyen gazdasági vagy más különös méltánylást érdemlő érdekeinek védelmére¹²¹.

6.1. Az eljáró bíróság

A cég szervei határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perek a megyei bíróság hatáskörébe

¹¹⁹ Ctv. 70. § (1) bekezdés

¹²⁰ Ctv. 70. § (2) bekezdés

¹²¹ Debreceni Ítéletábra 3.Gf.30.674/2005/5. számú döntése. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 214. oldal

tartoznak¹²².

A Gt. ugyanakkor lehetőséget teremt arra, hogy a jogvita esetére a tagok (részvényesek) a társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) állandó vagy eseti választottbíráskodást köthetnek ki. A választottbírási eljárásra - ha a Gt. másként nem rendelkezik - a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény előírásai az irányadók¹²³.

Az eljárásra az általános illetékességi szabály értelmében az alperesi gazdasági társaság székhelye szerinti megyei bíróság illetékes¹²⁴, ki kell ugyanakkor emelni, hogy a telephely, illetve a fióktelep nem alapítja meg az ezek fekvése szerinti bíróság illetékességét.

6.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

Igen lényeges kisebbségvédelmi eszköz, hogy a társaság tagjai, ha valamely döntésnél kisebbségben maradtak, továbbá a vezető tisztségviselők és a felügyelő-bizottsági tagok, a társaság legfőbb szervének határozatait, illetve a tagok a társaság bármely szervének döntéseit bíróság előtt megtámadhatják. A bírósági felülvizsgálat tehát sohasem hivatalból indul, hanem csak akkor, ha a tag, a vezető tisztségviselő vagy a felügyelőbizottsági tag a határozatot megtámadja, az eljárás mindenképpen csak kérelemre indul.

A gazdasági társaság bármely tagja (részvényese) kérheti a társaság szervei által hozott határozatok bírósági felülvizsgálatát¹²⁵. A társaság tagjainak érdekeltségüket valószínűsíteni sem kell, és nem kritériuma az eljárásnak a tag személyes érintettsége sem.

A társasági határozat felülvizsgálata iránti perindítási jogosultság a tagsági jogviszonyon alapuló alanyi tagsági jogosultság, az a tagot abban az esetben is megilleti, ha tagsági jogai gyakorlását a társaság által vele szemben indított kizárási perben a bíróság felfüggesztette¹²⁶.

A perbeli jogképeség, a keresetindítási jogosultság szempontjából figyelmet érdemel, hogy a közös tulajdonú üzletrész kapcsán a résztulajdonosok a társasággal szemben egy tagnak számítanak, tulajdonosi jogukat csak az általuk kijelölt képviselőjük útján gyakorolhatják. A hányadtulajdonost ebből következően a társasági határozat önálló megtámadási joga nem illeti meg¹²⁷.

A gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozat bírósági felülvizsgálatát - a Gt. 45. § (1) bekezdés szerinti jogsértésre hivatkozással - a társaság bármely vezető tisztségviselője, illetve a felügyelőbizottság bármely tagja is kezdeményezheti¹²⁸. A vezető tisztségviselő és a felügyelőbizottsági tag tehát a legfőbb szerven kívüli más társasági szerv határozatát nem támadhatja, beleértve ebbe azt is, hogy még a saját testülete által hozott döntést sem.

¹²² Pp. 23. § (1) bekezdés ec) pont

¹²³ Gt. 10. § (2) és (3) bekezdés

¹²⁴ Pp. 30. § (1) bekezdés

¹²⁵ Gt. 45. § (1) bekezdés

¹²⁶ Fővárosi Ítéletábrla 16.Gf.40.076/2006/5. számú döntés. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 218. oldal

¹²⁷ Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Gf. 40.163/1998/2. számú döntése (CDT X.17.) In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 59. oldal

¹²⁸ Gt. 45. § (2) bekezdés

A keresetindítás joga érvényesen nem zárható ki, de nem illeti meg azt a személyt, aki - a tévedés, a megtévesztés és a jogellenes fenyegetés eseteit kivéve - a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult¹²⁹.

Ennek egyenes jogkövetkezménye, hogy amennyiben a bíróság e kizáró ok fennállásáról már a keresetlevél vizsgálatakor tudomást szerez, akkor a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja¹³⁰, ha azonban erre a körülményre érdemi védekezésében az alperes hivatkozik, vagy a bíróság arról más módon, a tárgyalás kitűzését követően szerez tudomást, a per megszüntetésének van helye¹³¹.

Hozzájárulás alatt a törvény kifejezetten támogató szavazatról beszél, tehát a szavazáson való tartózkodás a kereseti jogot nem érinti¹³².

Az a tag, aki tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés folytán szavazott a határozat mellett, erre hivatkozással - mintegy saját szavazatát is megtámadva - jogosult a keresetindításra¹³³.

A jogsértő társasági határozat felülvizsgálata során hozott bírósági határozat hatálya azokra a tagokra (részvényesekre) is kiterjed, akik nem álltak perben¹³⁴.

Említést érdemel, hogy az ügyész keresetindításra nem jogosult. A Gt. ugyanis - a fentiekben ismertetésre kerültek szerint - meghatározza azon személyek körét, akik ilyen kereset benyújtására jogosultak, ezek között viszont az ügyész nem szerepel. A Pp. szerint nem indíthat az ügyész keresetet olyan jog iránt, amelyet csak jogszabályban meghatározott személy vagy szervezet érvényesíthet¹³⁵.

A pert a gazdasági társaság ellen kell megindítani¹³⁶. Fontos megjegyezni, hogy a per alperese mindenkor a gazdasági társaság, és soha nem a jogsértő határozatot hozó szerv.

A pert tehát akkor is a gazdasági társaság ellen kell megindítani, ha a támadott határozatot nem a legfőbb szerv, hanem a társaság valamely más szerve hozta, a társaság szervei ugyanis önálló jogalanyisággal, s így perképeséssel sem rendelkeznek, az általuk meghozott döntések a cég akaratát közvetítik, cselekményeik a társaságot jogosítják, illetve kötelezik a jogkövetkezmények viselésére¹³⁷.

---

¹²⁹ Gt. 45. § (4) bekezdés

¹³⁰ A Pp. 130. § g) pont szerint a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy a pert nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja.

¹³¹ A Pp. 157. § a) pontja szerint a bíróság a pert megszünteti, ha a keresetlevelet már a 130. § (1) bekezdésének a)-h) pontja alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani.

¹³² DR. BESENYEI LAJOS - DR. FABÓ TIBOR - DR. FAZEKAS JUDIT - DR. HARSÁNYI GYÖNGYI - DR. KISFALUDI ANDRÁS - DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER - DR. NOCHTA TIBOR - UJVÁRINÉ DR. ANTAL EDIT: *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*. Szerkesztette: Dr. Miskolczi Bodnár Péter, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. 220. oldal

¹³³ DR. BODOR MÁRIA - DR. TÓKÉS GÉZA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági határozatok bírósági felülvizsgálata : A jogsértő társasági határozatokkal szemben igénybevehető bírósági felülvizsgálatok a Fővárosi Cégbírószág és a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatában*. Co-nex Training Bt., Budapest, 1993. 57. oldal

¹³⁴ Gt. 46. § (3) bekezdés

¹³⁵ Pp. 9. § (1) bekezdés

¹³⁶ Gt. 45. § (3) bekezdés

¹³⁷ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 219. oldal

A gazdasági társaság perbeli cselekvőképességgel rendelkezik, nevében a törvényes képviselője jogosult eljárni. A gazdasági társaságot törvényes képviselőként a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt¹³⁸.

Ha a felülvizsgálatot a gazdasági társaság vezető tisztségviselője kezdeményezi és a gazdasági társaságnak nincs olyan vezető tisztségviselője, aki a társaságot képviselhetné, a perben a társaságot a felügyelőbizottság által kijelölt felügyelőbizottsági tag képviseli. Ha a gazdasági társaságnak nincs felügyelőbizottsága, vagy a felügyelőbizottság valamennyi tagja felperesként perben áll, a bíróság a társaság képviselőjére ügygondnokot rendel ki¹³⁹.

6.3. Keresetindítási határidő

A társaság működőképessége megkívánja, hogy túl hosszú időn át ne álljon fenn bizonytalanság valamely társasági döntés jogszerűségét illetően. A társasági jogviszonyok körében ugyanis a forgalombiztonsági érdek minden más igényt megelőz, s nem tarthatóak hosszabb ideig bizonytalanságban az érintettek arra nézve, hogy egy társasági határozat érvényes, és ahhoz joghatások fűződhetnek vagy sem.

A törvény - a régi Gt-vel egyezően - differenciált szabályozást alkalmaz: szubjektív, illetve objektív határidőt állapít meg. A szubjektív határidő az adott fél információszerzésétől függ, míg az objektív határidő esetén abban az időpontban mindenkire nézve lejár a kereset indításának lehetősége.

A jogsértő társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránti pert a határozatról való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül kell megindítani (szubjektív határidő)¹⁴⁰.

A határozat meghozatalától számított kilencvennapos jogvesztő határidő (objektív határidő) elteltével a határozatot akkor sem lehet keresettel megtámadni, ha a perlésre jogosulttal azt nem közölték, illetve arról addig nem szerzett tudomást¹⁴¹.

Az anyagi jogi határidő jogvesztő jellege azzal jár, hogy a határozat felülvizsgálata e határidőn túl a bíróságtól többet nem kérhető, a megtámadási jog elenyészik, s a késelem semmiféle okkal sem menthető ki. Ennélfogva, ha a bíróság a jogvesztő kilencven napos határidő elmulasztását a keresetlevél beérkezésekor észleli, akkor a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja¹⁴², azaz a kereset érdemi vizsgálatába nem bocsátkozik. Amennyiben erre mégis sor kerülne, akkor a pert meg kell szüntetni¹⁴³.

A határidő anyagi jogi természetéből eredően itt is érvényesülnek a jelen szakdolgozat 3.3. pontjában foglalt rendelkezések az alábbi eltéréssel.

---

¹³⁸ Gt. 29. § (1) bekezdés

¹³⁹ Gt. 46. § (1) bekezdés

¹⁴⁰ Gt. 45. § (3) bekezdés

¹⁴¹ Gt. 45. § (3) bekezdés

¹⁴² Pp. 130. § (1) bekezdés h) pont

¹⁴³ Pp. 157. § a) pont

A keresetindításra nyitva álló határidő esetén a határidő elmulasztásához fűződő jogkövetkezmények igazolással abban az esetben menthetőek ki, ha az adott jogszabály a határidőhöz a jogvesztés következményét nem fűzi. A társasági határozat megtámadására rendelkezésre álló harminc napos határidő azonban nem ilyen, az elévülési jellegű, s csak a kilencvennapos objektív határidő jogvesztő¹⁴⁴. Tehát a harminc napos határidő esetén igazolásnak van helye, ugyanakkor a kilencven napos határidőnél, tekintettel annak jogvesztő jellegére nincs helye igazolásnak.

6.4. A per tárgya

A per tárgya a gazdasági társaság szervei által hozott határozat Gt.-be vagy más jogszabály rendelkezéseibe, illetve a társasági szerződésbe ütközése¹⁴⁵.

Kérdésként merül fel ugyanakkor, hogy mit érthetünk a társaság szervei által hozott határozat kifejezés alatt. A Gt. maga nevesíti a legfőbb szerv által hozott határozatot¹⁴⁶. A kérdés tehát úgy módosul, hogy mit érthetünk a legfőbb szerv mellett működő társasági szervek határozatain. Erre mindig csak a létesítő okirat megvizsgálásakor kaphatunk választ.

A keresetben meg kell jelölni azt a jogszabályi rendelkezést, illetve a létesítő okirat azon pontját, amelyet a perlésre jogosult álláspontja szerint a határozat sért. Nincs tehát lehetőség arra, hogy a keresetindításra jogosult érdeksérelemre hivatkozva éljen e jogával. Kizárólag jogszerűségi szempontból lehet megtámadni a határozatot, a megtámadásra csak jogszabály-ellenesség címén kerülhet sor.

Felmerül a Ptk. érvénytelenségre vonatkozó szabályainak és a Gt. szabályainak egymáshoz való viszonya. A bírói gyakorlat teljesen egységes, s irányadónak tekinthető e körben a Legfelsőbb Bíróság eseti határozata¹⁴⁷, amely szerint a Ptk. semmisségre vonatkozó szabályai nem érvényesülhetnek, hanem a külön törvény, a Gt. rendelkezéseit kell alkalmazni, a Gt. szabályai irányadóak. A Gt. speciális rendelkezései kizárják a Ptk. semmisségi szabályainak alkalmazását.

Megjegyzendő, hogy a meghozni elmulasztott, ámbár adott esetben kötelezően meghozandó döntés miatt felülvizsgálati per nem indítható. Ilyenkor ugyanis nincs olyan határozat, amelynek hatályon kívül helyezését lehetne kérni. A sérelem orvoslása ilyen esetben nem felülvizsgálati perben, hanem törvényességi felügyeleti eljárásban keresendő¹⁴⁸.

6.5. A bíróság határozata

A keresetindításnak a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, de a bíróság a határozat

---

¹⁴⁴ Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.252/2004/2. számú döntés. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 224. oldal

¹⁴⁵ Gt. 45. § (1) bekezdés

¹⁴⁶ Gt. 45. § (2) bekezdés

¹⁴⁷ Bírósági Határozatok 2001. évi 182. számú jogeset. In: DR. BESENYEI LAJOS – DR. FABY TIBOR – DR. FAZEKAS JUDIT – DR. HARSÁNYI GYÖNGYI – DR. KISFALUDI ANDRÁS – DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER – DR. NOCHTA TIBOR – UJVÁRIN... DR. ANTAL EDIT: *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*. Szerkesztette: Dr. Miskolczi Bodnár Péter, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. 221-222. oldal

¹⁴⁸ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 216. oldal

végrehajtását felfüggesztheti. E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a döntést a bíróság kérelemre maga is megváltoztathatja¹⁴⁹.

Kérdésként merülhet fel, hogy a felfüggesztést elutasító végzés ellen van-e fellebbezés.

A jogirodalomban két nézet konkurál egymással. Az egyik nézet szerint, tekintettel arra, hogy a Gt. a felfüggesztést elutasító végzés ellen külön nem enged fellebbezést, így az fellebbezéssel nem támadható¹⁵⁰.

A magam részéről osztom azt a másik jogirodalmi nézetet, amely szerint a jogorvoslati jogot kizáró törvényi rendelkezést kiterjesztően nem lehet értelmezni, így a végrehajtás felfüggesztésének elrendelése iránt előterjesztett kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezési jogot kell engedni. Ezen jogirodalmi álláspont szerint a határozat végrehajtásának felfüggesztése tárgyában hozott bírói döntés olyan súlyos következményekkel jár, olyan komoly hatást gyakorol az esetek legnagyobb részében a felek viszonyaira, hogy a jogorvoslat e döntésekre nézve feltétlenül megengedendő¹⁵¹.

A társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránti perben bírósági meghagyás nem bocsátható ki¹⁵².

A bíróság a határozat jogszerűsége tárgyában dönt. A jogsértő határozatot a bíróság nem változtathatja meg, vagy elutasítja a keresetet vagy a jogsértő határozatot hatályon kívül helyezi¹⁵³. Más bírói döntésre nincs lehetőség, a Gt. tehát csak kasszációs jogkört biztosít a bíróságnak, a bíróság nem hozhat döntést a társaság vagy a társaság szerve helyett.

A jogsértő társasági határozat felülvizsgálata során hozott bírósági határozat hatálya - a társaság többalanyú kötelelem jellegére tekintettel szükségképp - azokra a tagokra (részvényesekre) is kiterjed, akik nem álltak perben¹⁵⁴. Kérdésként merülhet fel, hogy amennyiben több tag indít pert, és a pereket nem egyesítik, ha a bíróság az egyik perben elutasítja a keresetet, ezen ítélet hatálya kiterjed-e a többi, külön pert indító tagra. Véleményem szerint ebben az esetben a többi tagra nézve nem terjed ki az ítélet hatálya, azaz az általuk indított külön perben nem kerül automatikusan elutasításra a kereset.

A bíróság nem jogosult arra, hogy a részben jogsértő határozatot csak e részben helyezze hatályon kívül, így ha a határozat csak a legkisebb részében is jogszabálysértő, akkor az egész határozatot teljes terjedelmében hatályon kívül helyezi a bíróság.

Megjegyzendő, hogy a felperes elenyésző szavazati aránya a per érdemét tekintve közömbös. A konkrét ügyben a bíróság kimondta, hogy a közgyűlésen való részvétel joga, valamint a közgyűlési határozat megtámadásának joga minden részvényes tekintetében azonos, e jogok gyakorlását nem befolyásolhatja az, hogy a részvényes tulajdonában több vagy kevesebb névértékű részvény van-e. Amennyiben megállapítható, hogy a közgyűlési határozat jogszabályba vagy alapszabályba ütköznek, a bíróságnak a jogsértő határozatot hatályon kívül kell helyeznie, függetlenül attól, hogy a határozatot keresetével támadó részvényes szavazata

---

¹⁴⁹ Gt. 45. § (5) bekezdés

¹⁵⁰ DR. KISS DAISY - DR. RÓRAY ZOLTÁN - DR. SÁNTHA ÁGNES - DR. SZABÓ PÉTER: *A Különleges perek. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Különös Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 277. oldal

¹⁵¹ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 226. oldal

¹⁵² Gt. 45. § (5) bekezdés

¹⁵³ Gt. 46. § (2) bekezdés

¹⁵⁴ Gt. 46. § (3) bekezdés

mennyiben befolyásolta volna a határozathozatalt¹⁵⁵.

A bíróság határozata ellen a Pp. általános szabályai alapján fellebbezésnek, felülvizsgálatnak és perújításnak is helye van.

7. A tag kizárása iránti perek

A tag kizárására, illetve a legfőbb szerv által hozott kizárási határozat bírósági (választottbírósági) megtámadására vonatkozó hatályos szabályozást a törvény lényegében változatlan tartalommal fenntartja.

A társaságok jogszabályoknak megfelelő működése egyik feltétele a tagok egymás közötti viszonyainak rendezettsége. E körben két alapvető szempontnak kell érvényesülnie. Egyrészt, hogy a társaság működésében ne vegyen részt olyan személy, aki veszélyezteti a normális működést, másrészt a tagok számára nem célszerű lehetőséget teremteni egymás sakkban tartására, egymás kizárással fenyegetésével.

Egyrészt a társaság tagja egyszersmind tulajdonos, márpedig tulajdonosi jogaitól senki sem fosztható meg önkényesen, másrészt törvényes érdekek fűződnek a gazdasági élet rendjéhez, a társaság működésének helyreállításához. Fentiek fényében a Gt. a tag kizárását csak bírósági határozattal engedi meg¹⁵⁶.

A kizárás jogintézményének az a célja, hogy a gazdasági társaság meg tudjon válni attól a tagjától, aki a társaság célját személyében vagy tevékenységével veszélyezteti. Megalapozott kereset alapján a kizárt tagnak a jövőre nézve, akaratától függetlenül megszűnik a tagsági jogviszonya. Mivel ez a társaság érdekeit védő, gyorsított eljárás igen súlyos jogkövetkezményekkel jár, ezért a jogalkotó mind az anyagi, mind az eljárási rendelkezéseket szigorúan szabályozza¹⁵⁷.

7.1. Az eljáró bíróság

Hatásköri szempontból a peres eljárás a megyei bíróság hatáskörébe tartozik, mint a cégek és tagjaik (volt tagjaik) közötti, illetve a tagok (volt tagok) egymás közötti a tagsági jogviszonyon alapuló per¹⁵⁸.

Tekintettel arra, hogy a Gt. kizárólagos illetékességet nem tartalmaz, így a Pp. általános szabályai szerint az a bíróság illetékes, amelynek területén az alperes lakik¹⁵⁹.

7.2. Felek, a keresetindításra jogosultak

---

155 Fővárosi Bíróság 3.Gf.75.769/1998/6. számú döntés. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 229. oldal

156 DR. KISS DAISY - DR. RÓNAY ZOLTÁN - DR. SÁNTHA ÁGNES - DR. SZABÓ PÉTER: *A Különleges perek. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Különös Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 280. oldal

157 DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 237. oldal

158 Pp. 23. § (1) bekezdés ed) pont

159 Pp. 29. § (1) bekezdés

A per felperese a gazdasági társaság¹⁶⁰.

Kérdésként merül fel, hogy ha a kizárandó tag egyben a társaság egyedüli vezető tisztségviselője, akkor ki képviseli a felperes gazdasági társaságot. A jogirodalomban megjelenő nézet szerint ebben az esetben analógia útján a Gt. 46. § (1) bekezdése alkalmazandó, azaz a perben ez esetben a társaságot a felügyelőbizottság által kijelölt tag, s ha a társaságnak nincs felügyelőbizottsága, akkor a társaság képviseletére kirendelt ügygondnok képviseli¹⁶¹.

A per alperese a tag¹⁶². A társaság tagja nemcsak belföldi, illetve külföldi természetes személy, hanem jogi személy és jogi személyiség nélküli társaság is lehet¹⁶³.

A Gt. rendelkezik az alperesi oldalon fennálló korlátozásokról is. Így nem indítható kizárásra irányuló kereset a részvényes ellen¹⁶⁴. Ennélfogva a részvénytársaság nem lehet felperes a perben, a társaság tőkeegyesítő jellegére és szervezetére vonatkozó szabályozásra tekintettel.

A tag nem zárható ki a gazdasági társaságból, ha a gazdasági társaságnak csak két tagja van. Nem zárható ki az a tag, aki legalább a szavazatok háromnegyedével rendelkezik¹⁶⁵.

A jogirodalomban eltérő nézetek vannak arról, hogy a korlátozásnak milyen jogkövetkezményei vannak. Az egyik jogirodalmi nézet szerint azokban az esetekben, ha ezen három tiltásba ütköző bármelyik tény megvalósulását észleli az ügyben eljáró bíró - a felperesi cég részvénytársaság, a cégekivonatban két tag van feltüntetve vagy a szerződésben az alperesként megjelölt tag szavazati aránya eléri a háromnegyedet - a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja alapján el kell utasítani a keresetet arra hivatkozással, hogy a per csak jogszabályban meghatározott személy ellen indítható¹⁶⁶.

Véleményem szerint a fenti nézet helytálló lehet, azzal a nyilvánvaló javítással (ami véleményem szerint egyértelmű elírás lehet), hogy nem a keresetet, hanem a keresetlevelet kell idézés kibocsátása nélkül elutasítani. Ezt a nézetet erősíti a közelmúltban megjelent azon írás, amely szerint „Ha a „hiánytalanul” benyújtott keresetből megállapítható, hogy csak két tagja van a felperesi társaságnak; illetve ha az alperes legalább a szavazatok háromnegyedével rendelkezik (cégekivonat; illetve hatályos társasági szerződés); álláspontom szerint ezekben az esetekben szintén a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontjában írtak az irányadók (Gt. 47. § (2) bekezdés)”¹⁶⁷.

Ugyanakkor átgondolandónak tartom az alábbiakban ismertetésre kerülő nézetet is.

---

¹⁶⁰ Gt. 47. § (1) bekezdés

¹⁶¹ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 241. oldal

¹⁶² Gt. 47. § (1) bekezdés

¹⁶³ Gt. 3. § (1) bekezdés

¹⁶⁴ Gt. 47. § (2) bekezdés

¹⁶⁵ Gt. 47. § (2) bekezdés

¹⁶⁶ Ez a nézet jelenik meg az alábbi írásban: PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *A tag kizárása bírósági határozattal II*. In: Céghírnök, 2000. január, 14. oldal. Az idézetet tartalmazza: TILDI BALÁZS: *Szemelvények az új Gt-ben szereplő nevesített társasági jogi perek egyes perjogi vonatkozásairól*. In: ELTE ÁJK dolgozatok 2. köt. 2001. 8-9. oldal

¹⁶⁷ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 245. oldal

A jogirodalomban megjelenő másik nézet¹⁶⁸ szerint a három korlátozás perjogi szempontból eltérő jogkövetkezéssel jár. Az eltérés abból adódik, hogy az első esetben a Gt. „nem indítható”, míg a másik két esetben „nem zárható ki” kifejezést alkalmaz.

A Gt. a passzív perbeli legitimációval rendelkező általános tag fogalomból kiemeli egy különös alakzatot, a részvényest, és megvonja tőle a perbeli legitimációt. Ennélfogva ebben az esetben perakadály áll fenn, a részvényes esetén eljárási legitimációról rendelkezik a törvény. Így ha az alperesi oldalon részvényes, a felperesi oldalon pedig részvénytársaság szerepel, akkor a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani¹⁶⁹.

Az elmélet szerint ugyanakkor a „nem zárható ki” fordulat már nem sorolható a perakadályok közé. Egyrészt mert általánosságban nem képezi olyan feltétel hiányát, amely ahhoz szükséges, hogy a per a felek között létrejöhesse és szabályszerűen lefolyhasson, másrészt pedig nem jelent a tagok passzív perbeli legitimációja alóli különös kivételt sem.

Az elmélet szerint a „nem zárható ki” tilalom anyagi jogi legitimáció, pontosabban annak hiánya. Ebből következően nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának.

Ebből kifolyólag a bíróságnak nem is végzéssel, hanem ítélettel a per érdemében kell az ilyen esetben határoznia, s az ítélet rendelkező részében a bíróság a kereseti kérelmet elutasítja. A fenti nézetet támasztja alá az is, hogy bár a kéttagú társaság esete a cégkivonatból érdemi vizsgálat nélkül eldönthető, ugyanakkor a háromnegyedes szavazati arány esetében bizonyítási eljárás lefolytatásának lehet helye, tekintettel arra, hogy egyrészt a szavazati arányt nem kell feltüntetni a cégjegyzékben, másrészt a szavazati arányt el lehet téríteni a vagyoni hozzájárulás arányától. Így a társasági jogviszony érdemi vizsgálata szükséges, azaz a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítani nem lehet¹⁷⁰.

A kizárás egyszerre mindig csak egy tagra vonatkozhat és csak az érintett tag van kizárva a szavazásból. Ebből következően több tag egyidejű kizárása csak úgy történhet, ha minden tag kizárásáról egyenként történik szavazás, és bármelyik tag kizárásánál az éppen nem érintett tagot - miként a többi tagot is - a szavazati jog megilleti. Több tag együtt történő kizárásának napirendre tűzése, majd a taggyűlésen együttes kizárásuk eleve teszi lehetetlenné a jogszabálynak megfelelő szavazást, hiszen szükségképpen elzárja a tagot attól, hogy a másik érintett tag kizárása kérdésében gyakorolhassa a jogait¹⁷¹.

A közös tulajdonú üzletrészek tulajdonosai a társasággal szemben egy tagnak számítanak, ezért kizárásuk is csak egységesen, valamennyi résztulajdonosra kiterjedően történhet, s az egyes résztulajdonosok kizárására nincs jogi lehetőség¹⁷².

---

¹⁶⁸ TILDI BALÁZS: *Szemelvények az új Gt-ben szereplő nevesített társasági jogi perek egyes perjogi vonatkozásairól*. In: ELTE ÁJK dolgozatok 2. köt. 2001. 8-9. oldal

¹⁶⁹ Pp. 130. § (1) bekezdés g) pont

¹⁷⁰ TILDI BALÁZS: *Szemelvények az új Gt-ben szereplő nevesített társasági jogi perek egyes perjogi vonatkozásairól*. In: ELTE ÁJK dolgozatok 2. köt. 2001. 8-9. oldal

¹⁷¹ FPK 1995/10. A gazdasági társaságból több tag együttesen (egy határozat hozatalával) nem zárható ki (10. P. 20.775/1992). Ugyanezen nézet jelenik meg a jogirodalomban is: DR. BODOR MÁRIA - DR. TÓKÉS GÉZA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági határozatok bírósági felülvizsgálata : A jogsértő társasági határozatokkal szemben igénybevehető bírósági felülvizsgálatok a Fővárosi Cégbíróság és a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatában*. Co-nex Training Bt., Budapest, 1993. 76. oldal

¹⁷² Heves Megyei Bíróság Gf.10-00-040020/5. számú döntés. In: DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 242. oldal

A jogirodalomban uralkodó álláspont szerint az előtársaság teljes eljárásjogi jogképességgel rendelkezik¹⁷³. Véleményem szerint ez az álláspont ellentmond annak, hogy az előtársasági szakaszban nem kezdeményezhető tag kizárására irányuló per¹⁷⁴. Véleményem szerint az előtársaság a tag kizárására irányuló perben nem rendelkezik perképességgel, az előtársaság nem indíthat pert a tag kizárása iránt, s ebből a szempontból korlátozott a perképessége.

7.3. Keresetindítási határidő

A keresetet a társasági határozat meghozatalától számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül lehet előterjeszteni¹⁷⁵. Fontos kiemelni, hogy nem a határozat írásba foglalásától kell számítani a határidőt, hanem a határozat meghozatalától.

A határidő anyagi jogi természetéből eredően itt is érvényesülnek a jelen szakdolgozat 3.3. pontjában foglalt rendelkezések.

7.4. A per tárgya

A keresetindítás jogalapja: a tagnak a társaságban való maradása a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyeztetné. A hatályos társasági törvény egy olyan szerződésszegési alakzatot szabályoz, amikor a társaság fennállása alatt a tag társaságellenes magatartást tanúsít, s ezzel követi el a szerződésszegést. A társasági célokat veszélyeztető magatartás esetében a szerződésszegés jogkövetkezménye nem reparatív, hanem represszív-preventív jellegű¹⁷⁶.

A gazdasági társaság tagját a bíróság a gazdasági társaságnak a tag ellen indított keresete alapján kizárja a társaságból, ha a tagnak a társaságban maradása a társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztetné¹⁷⁷.

Viszonylag egységes a bírói gyakorlat abban, hogy ha a tag a személyes közreműködési kötelezettségének nem tesz eleget, akkor lényegében szerződésszegő magatartást tanúsít, s ez alapot adhat a társaságból való kizárásra, feltéve azonban, hogy akár a társasági szerződés, akár egyéb megállapodás az elvégzendő feladatokat pontosan rögzíti¹⁷⁸.

A kizárás megalapozott lehet akkor is, ha a társaságot tényleges hátrány nem éri, de a tag társaságban maradása nagymértékben veszélyezteti a társaság céljának elérését¹⁷⁹. A társasági célokat veszélyeztető tagi

---

¹⁷³ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 50. oldal
¹⁷⁴ Gt. 16. § (1) bekezdés c) pont

¹⁷⁵ Gt. 47. § (3) bekezdés

¹⁷⁶ DR. BALÁSHÁZY MÁRIA: *A társasági szerződés megszegése és a tagkizárás intézménye*. In: *Gazdaság és Jog* 2002. évi 4. szám, 3. és 9. oldal

¹⁷⁷ Gt. 47. § (1) bekezdés

¹⁷⁸ Bírósági Határozatok 1993. évi 293. számú jogeset. In: DR. BALÁSHÁZY MÁRIA: *A társasági szerződés megszegése és a tagkizárás intézménye*. In: *Gazdaság és Jog* 2002. évi 4. szám, 8. oldal

¹⁷⁹ Bírósági Határozatok 2001. évi 583. számú jogeset. In: DR. BESENYEI LAJOS - DR. FABÓ TIBOR - DR. FAZEKAS JUDIT - DR. HARSÁNYI GYÖNGYI - DR. KISFALUDI ANDRÁS - DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER - DR. NOCHTA TIBOR - UJVÁRINÉ DR. ANTAL EDIT: *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*. Szerkesztette: Dr. Miskolczi Bodnár Péter, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. 226. oldal

magatartás nemcsak és nem elsősorban azzal veszélyezteti a társaságot, hogy neki vagyoni kárt okoz, hanem azzal is veszélyezteti, hogy a károsodásra vezető helyzetet előidézi. A felrótt tagi magatartásnak tehát nem kell jogellenes eredményben testet ölteni¹⁸⁰.

A társaság érdeksérelmének tehát jelentősnek kell lennie, kismértékű tagi mulasztás kizárási jogcímül nem szolgálhat.

Abban az esetben, ha a kizárási okok általános megállapításokat tartalmaznak (például folyamatosan nem fejt ki tevékenységet, meghíúsítja a cég fejlesztési elképzeléseit, tagtársával szemben összeférhetetlen), vagy magántermészetű konfliktusokra hivatkozik a társaság vagy több évre visszamenő hiányosságokat ró a tag terhére, az mindenképpen széles körű bizonyítási eljárás lefolytatását teszi szükségessé.

Ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint mindezek csak abban az esetben vezethetnek kizáráshoz, ha súlyuknál fogva olyan eredménnyel járhatnak, hogy a többi tagtól a társasági viszony (és meghatározott társasági formáknál a törvény erejénél fogva együtt járó fokozott felelősség) fenntartása már nem várható el¹⁸¹.

A kizárás alapja nemcsak aktív, tevőleges magatartás lehet, hanem olyan jellegű passzivitás vagy a társaság közös döntését kívánó ügyeitől való sorozatos és indokolatlan távolmaradás is, amely adott esetben ugyancsak veszélyeztetheti a társaság céljainak elérését.

A kizárási tényállás generál klauzula jellege miatt a bírósági gyakorlatnak kell folyamatosan megítélni, hogy a tag által tanúsított magatartás valóban súlyánál fogva olyan jellegű volt-e, amely ténylegesen veszélyeztetettséget eredményezett, s amely a társaság számára tarthatatlanná teszi az együttműködést¹⁸².

Megállapítható, hogy a gazdasági társaság döntési kompetenciája kizárólag a perindítás, s a keresetlevélben foglaltak, s annak bizonyítása dönti el, hogy eredményes lesz-e a kérelem vagy sem.

A keresetlevél benyújtását meg kell előznie egy szabályosan összehívott és megtartott taggyűlésnek. A perindításról a gazdasági társaság legfőbb szerve háromnegyedes szótöbbséggel határoz. A határozatot írásba kell foglalni. Az érintett tag a perindítás kérdésében nem szavazhat¹⁸³.

Érvényesül tehát a Gt. azon általános részi rendelkezése, amely szerint a határozat meghozatalánál nem szavazhat az a tag (részvényes), aki ellen pert kell indítani¹⁸⁴.

Fentiekén kívül, ha a gazdasági társaság tagja (részvényese) törvény vagy a társasági szerződés rendelkezései szerint valamely ügyben nem szavazhat, az érintett tagot (részvényest) az e kérdésben történő határozathozatal során a határozatképesség megállapításánál számításon kívül kell hagyni¹⁸⁵.

---

180 DR. BALÁSHÁZY MÁRIA: *A társasági szerződés megszegése és a tagkizárás intézménye*. In: *Gazdaság és Jog* 2002. évi 4. szám, 7. oldal
181 Bírósági Határozatok 1993. évi 293. számú jogeset. In: DR. BESENYEI LAJOS - DR. FABÓ TIBOR - DR. FAZEKAS JUDIT - DR. HARSÁNYI GYÖNGYI - DR. KISFALUDI ANDRÁS - DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER - DR. NOCHTA TIBOR - UJVÁRINÉ DR. ANTAL EDIT: *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*. Szerkesztette: Dr. Miskolczi Bodnár Péter, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. 225. oldal

182 DR. BALÁSHÁZY MÁRIA: *A társasági szerződés megszegése és a tagkizárás intézménye*. In: *Gazdaság és Jog* 2002. évi 4. szám, 10. oldal

183 Gt. 47. § (3) bekezdés

184 Gt. 20. § (5) bekezdés

185 Gt. 20. § (5) bekezdés

Fontos szabály ugyanakkor, hogy a határozatot az érintett tag tudomására kell hozni, amely történhet írásban vagy más bizonyítható módon¹⁸⁶.

El kell különíteni a társasági határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indított pereket a tag kizárására irányuló pertől, ugyanis a tag kizárása iránti perindítást elhatározó társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt külön per nem indítható, annak jogsértő voltára azonban a kizárási perben az alperes hivatkozhat¹⁸⁷.

Felmerülhet ezzel kapcsolatosan a kérdés, hogy a kizárást tárgyaló bíróság hivatalból köteles-e vizsgálni a keresetindításról hozott társasági határozat jogszerűségét. A törvény egyértelműen állást foglal ebben a kérdésben amikor kimondja, hogy a bíróság csak ilyen irányú alperesi indítvány esetén kénytelen megvizsgálni a határozathozatal jogszerűségét. Hivatalból tehát az eljáró bíróság nem jogosult és nem is köteles vizsgálni a határozathozatal jogszerűségét, csak annak meglétét (vagy hiányát) állapítja meg, miután a keresetindítás előfeltétele a társaság határozata¹⁸⁸.

7.5. A bíróság határozata

Jelentős érdek szól amellett, hogy a kizárási perek gyorsan bonyolódjanak le, ezért a törvény számos gyorsító jellegű szabályt állapít meg e perekre nézve. A kizárási per sommás jellege miatt a jogalkotó minden, az eljárás érdemi befejezését hátráltató jogi lehetőséget korlátozott.

A bíróság a kérelmet soron kívül tárgyalja, így a tag kizárása iránti perben a tárgyalást - ha egyéb intézkedésre nincs szükség - legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz történő érkezésétől, választottbírói eljárás esetében a tanács megalakulásától számított tizenötödik napra kell kitűzni¹⁸⁹.

A gazdasági társaság tagjának kizárása iránti perben a Pp. általános szabályai szerint a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a keresetlevélnek az alperes részére való kézbesítése a tárgyalás napját legalább nyolc nappal megelőzze. A tárgyalási időközöt az elnök sürgős esetben megrövidítheti¹⁹⁰.

A tag kizárása iránti kereset más keresettel nem kapcsolható össze¹⁹¹. Ennélfogva ebben a perben nincs lehetőség sem a felperesi, sem az alperesi oldalon történő kártérítési igény érvényesítésének, ami csak külön eljárásban lehetséges.

A tag kizárása iránti perben keresetváltogatásnak, viszontkereset előterjesztésének nincs helye. A felperes az eredetileg előterjesztett kereseti tényálláshoz képest más ténybeli indokra a kizárási per folyamán

---

¹⁸⁶ Gt. 7. § (1) bekezdése szerint a Gt.-ben előírt jognyilatkozatokat és határozatokat írásban - ideértve a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott elektronikus okiratot is - vagy más bizonyítható módon kell a címzett tudomására hozni. Ha e törvény valamely nyilatkozat megtételére vagy cselekmény elvégzésére határidőt nem állapít meg, a nyilatkozatot vagy a cselekményt haladéktalanul meg kell tenni, illetve haladéktalanul a címzett tudomására kell hozni.

¹⁸⁷ Gt. 47. § (4) bekezdés

¹⁸⁸ DR. BESENYEI LAJOS - DR. FABÓ TIBOR - DR. FAZEKAS JUDIT - DR. HARSÁNYI GYÖNGYI - DR. KISFALUDI ANDRÁS - DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER - DR. NOCHTA TIBOR - UJVÁRINÉ DR. ANTAL EDIT: *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*. Szerkesztette: Dr. Miskolczi Bodnár Péter, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002. 230-231. oldal

¹⁸⁹ Gt. 48. § (1) bekezdés

¹⁹⁰ Pp. 125. § (2) bekezdés

¹⁹¹ Gt. 48. § (2) bekezdés

nem térhet át¹⁹². A felperes gazdasági társaságnak tehát a perben arra már nincs lehetősége, hogy a kereseti tényálláshoz képest más indokot hozzon fel, azaz kötve van a kérelemben foglaltakhoz. Ennélfogva a felperesnek valamennyi indokot fel kell sorolnia a keresetlevélben, mert a beadást követően azon változtatni már nem lehet.

A kizárási perben szünetelésnek nincs helye¹⁹³. A szünetelést kölcsönösen nem kérhetik a felek, mivel értelemszerűen a kizárás kérdésében nem várható megegyezés. Emellett a szünetelés azon jogkövetkezménye esetén, amely szerint hat hónapi szünetelés esetén megszűnik a per, olyan következményekre vezetne, hogy a társaság és a tag közötti jogviszonya nem tisztázódna, nem rendeződne megnyugtató módon, hiszen a tag ítélet nélkül nem zárható ki, jogi helyzete azonban a per megszűnéséig, azaz minimum hat hónapig bizonytalan lenne¹⁹⁴.

Amennyiben az eljárás folyamán a tagkizáráshoz való döntéshez a Pp.¹⁹⁵ szerinti, előzetes kérdésben való, más eljárásban szünetendő határozat lenne szükséges, ebben az esetben a kizárási perben felfüggesztésnek nincs helye¹⁹⁶. Ebben az esetben a rendelkezésre álló adatok alapján kell döntenie a bíróságnak, ezen határozat bevárása nélkül. Amennyiben a kizárási ok megalapozottságának kérdése e nélkül érdemben nem vizsgálható, és így nem bizonyítható, a kereset elutasításának van helye az egységes bírói gyakorlat szerint¹⁹⁷.

A kizárási perben bírósági meghagyás kibocsátásának nincs helye¹⁹⁸. Amennyiben az első tárgyalást az alperes elmulasztja, és írásbeli védekezést sem terjeszt elő¹⁹⁹, a bíróságnak a keresetnek és a jogszabályoknak megfelelő ítéletet kell hoznia.

Speciálisan alakul ugyanakkor a félbeszakadás jogintézménye. A kizárási pernél ugyanis a jogalkotó nem tiltja a félbeszakadást, ha azonban figyelembe vesszük, hogy a kizárási per indoka, hogy a társaság céljának elérését veszélyeztető tag tagsági viszonyát megszüntesse, e tagsági viszony pedig a halál tényével megszűnik, e megszünt tagsági viszony további, bíróság általi megszüntetése értelmetlen volna. Osztom azt a jogirodalmi álláspontot, amely szerint a tagkizárás olyan konkrét személyhez fűződő igény, amelyben a jogutódlás nem képzelhető el, ezért az ilyen perben nem félbeszakadás megállapításának, hanem a Pp. 157. § a) pontja szerinti permegszüntetésnek van helye²⁰⁰. A halál ténye gyakorlatilag okafogyottá teszi a kizárási pert.

A kizárási perben a felperes a keresettől a per bármely szakában alperesi hozzájárulás nélkül elállhat²⁰¹.

---

¹⁹² Gt. 48. § (2) bekezdés

¹⁹³ Gt. 48. § (3) bekezdés

¹⁹⁴ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 255. oldal

¹⁹⁵ Pp. 152. § (1)-(2) bekezdés

¹⁹⁶ Gt. 48. § (3) bekezdés

¹⁹⁷ DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁSNÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 256. oldal

¹⁹⁸ Gt. 48. § (3) bekezdés

¹⁹⁹ Pp. 136. § (2) bekezdés

²⁰⁰ DR. GÁL JUDIT – PÁLINKÁSNÉ... DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007., 67. oldal

²⁰¹ Gt. 48. § (3) bekezdés

A kizárási per alatt speciális helyzet áll fenn. Az érintett tag változatlanul tag marad, és ha a bíróság tagsági jogait nem függeszti fel, azokat teljes körűen gyakorolhatja. Csak a kizárást kimondó ítélet jogerőre emelkedésével szűnik meg a tagsági viszony.

Ugyanakkor a bíróság az alperes tagsági jogainak gyakorlását az eljárás jogerős befejezéséig kérelemre felfüggesztheti. Azonban a felfüggesztés a tagnak az adózott eredmény felosztása során reá eső részhez való jogát nem érinti²⁰².

A felfüggesztés iránti kérelem mind a társaság, mind a tag részéről előterjeszhető. A társaság a felfüggesztéssel azt kívánja elérni, hogy a tag, akivel szemben a kizárási per folyik, ne avatkozhasson a társaság életébe, ne legyen alkalmas arra, hogy jogait visszaélészerűen gyakorolja.

A törvény új szabálya, hogy a felfüggesztés ideje alatt keletkezett tartozásokért a tagsági jogaiban felfüggesztett tag korlátlan felelőssége nem áll fenn. A felfüggesztést elrendelő végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, a bíróság azonban az ilyen végzést kérelemre maga is megváltoztathatja²⁰³.

A per - különösen a tagsági jogok gyakorlásának felfüggesztése - tartama alatt az alperes érdekeinek kijátszásával lehetőség nyílik a társasági szerződés rosszhiszemű módosítására, vagy olyan döntés hozatalára - például a társaság megszűnéséről - amivel vagy egyáltalán nem, vagy csak rendkívül nehezen helyreállítható jogsérelmet okoznának alaptalannak bizonyuló perindítás esetén²⁰⁴.

Ezért bár a társaság is teljes értékűen működhet, de ha a társaság kérelmére az érintett tag tagsági jogait a bíróság felfüggeszti, úgy a tagsági jog felfüggesztésének időtartama alatt - ha törvény kivételt nem tesz - a gazdasági társaság a társasági szerződését nem módosíthatja, újabb tag kizárását nem kezdeményezheti, nem dönthet a társaság átalakulásáról, illetve jogutód nélküli megszűnéséről sem²⁰⁵.

A jogerős ítélet ellen felülvizsgálat és perújítás nem kezdeményezhető²⁰⁶.

8. Záró gondolatok

Konklúzióként elmondható, hogy a dolgozat témaválasztása mind a gyakorlat mind az elmélet szempontjából aktuális és kiemelkedően fontos.

A tanulmányban megpróbáltam részletes képet adni az ismertetett perek speciális eljárásjogi szabályairól, kiemelve, hogy az eljárási rendszer ellátja feladatát, ugyanakkor hangsúlyozva, hogy a rendszer egy-két csavarján meggondolandó a javítás. Törekedtem az alapvető értelmezési kérdések felvetésére is, segítségül hívva a bíróságok álláspontját.

---

²⁰² Gt. 48. § (4) bekezdés

²⁰³ Gt. 48. § (4) bekezdés

²⁰⁴ DR. KISS DAISY - DR. RÓNAY ZOLTÁN - DR. SÁNTHA ÁGNES - DR. SZABÓ PÉTER: *A Különleges perek. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Különös Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 282. oldal

²⁰⁵ Gt. 48. § (5) bekezdés

²⁰⁶ Gt. 48. § (6) bekezdés

Elsősorban a hatályos szabályozást ismertettem, s ahogyan a költő József Attila megállapította: „...csak a törvény a tiszta beszéd...”²⁰⁷, ezért én is a törvény szövegéből indultam ki, felhasználva a szakirodalmat.

Ugyanakkor nem lehetett feladata ennek a dolgozatnak a társasági jogi perek jogintézményeinek átfogóbb, bővebb megvilágítása, amelyet a jogirodalom szélesebb körben tárgyal.

Végezetül engedje meg az Olvasó, hogy jelen tanulmányt a Magyar Ügyvédi Kamara elnökének, HORVÁTH JENŐNEK a szavaival zárhassam: „Amennyiben a felvetett kérdések közül néhány megállapításomban a becsületes szándék ellenére akaratlanul hibáztam: tekintsenek jóhiszeműnek²⁰⁸.”

---

²⁰⁷ József Attila: Óda című költeménye

²⁰⁸ DR. HORVÁTH JENŐ: A jóhiszemű eljárás elve és a jogi képviselő magatartása a polgári perben. In: Polgári Eljárásjogi Füzetek X, Budapest, 1980.

IRODALOMJEGYZÉK

DR. BALÁSHÁZY MÁRIA: *A társasági szerződés megszegése és a tagkizárás intézménye*. In: Gazdaság és Jog 2002. évi 4. szám, 3-10. oldal

DR. BESENYEI LAJOS - DR. FABÓ TIBOR - DR. FAZEKAS JUDIT - DR. HARSÁNYI GYÖNGYI - DR. KISFALUDI ANDRÁS - DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER - DR. NOCHTA TIBOR - UJVÁRINÉ DR. ANTAL EDIT: *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*. Szerkesztette: Dr. Miskolczi Bodnár Péter, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002.

DR. BERKESNÉ DR. DANCS MÁRIA - DR. GABÁNYI JÓZSEFNÉ - DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások magyarázata* (A polgári nemperes eljárások magyarázata II. kötet). Szerkesztette: Dr. Németh János és Dr. Kiss Daisy, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2004.

DR. BODOR MÁRIA - DR. TÖKÉS GÉZA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági határozatok bírósági megtámadása*. : Kereskedelmi Jogi Értesítő 1993. évi 10. szám, 4-11. oldal

DR. BODOR MÁRIA - DR. TÖKÉS GÉZA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági határozatok bírósági felülvizsgálata : A jogsértő társasági határozatokkal szemben igénybevehető bírósági felülvizsgálatok a Fővárosi Cégbíróság és a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatában*. Co-nex Training Bt., Budapest, 1993.

DR. FAZEKAS JUDIT - DR. HARSÁNYI GYÖNGYI - DR. MISKOLCZI BODNÁR PÉTER - ÚJVÁRINÉ DR. ANTAL EDIT: *Társasági jog és konszernjog*. Unió Kiadó, Miskolc, 2002.

DR. FISCHER JUDIT - DR. GADÓ GÁBOR - DR. GÁL JUDIT - DR. GYŐRI ENIKŐ - DR. KOMÁROMI GÁBOR - DR. MAKAI KATALIN - DR. SÁNDOR TAMÁS - DR. SÁRKÖZY TAMÁS - DR. TAMÁNÉ NAGY ERZSÉBET - DR. VEZEKÉNYI URSULA - DR. WELLMANN GYÖRGY: *Társasági törvény, cégtörvény 2006*. Szerkesztő: Sárközy Tamás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006.

DR. GÁL JUDIT: *A társasági szerződés érvénytelenségével kapcsolatos jogviták*. In: Acta conventus, Budapest, 2005. 69-79. oldal

DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁS NÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2003.

DR. GÁL JUDIT - PÁLINKÁS NÉ DR. MIKA ÁGNES: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007.

DR. GÁSPÁRDY LÁSZLÓ - DR. GÁTOS GYÖRGY - DR. HORVÁTH JENŐ - DR. KENGYEL MIKLÓS - DR. KISS DAISY - DR. KORMOS ERZSÉBET - DR. LÖRINCZ GYÖRGY - DR. MAKAI KATALIN - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. SALLÓS ISTVÁN - DR. SZABÓ IMRE - DR. T. NAGY ERZSÉBET - DR. VEZÉR ÁGNES - DR. VIDA ISTVÁN: *A Polgári Perrendtartás magyarázata*. Szerkesztette: Németh János, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999.

DR. HORVÁTH JENŐ: *A jöhízemű eljárás elve és a jogi képviselő magatartása a polgári perben*. In: Polgári Eljárásjogi Füzetek X, Budapest, 1980.

DR. KENGYEL MIKLÓS: *Magyar polgári eljárásjog*. Harmadik, átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2001.

DR. KISS DAISY - DR. NÉMETH JÁNOS - DR. PAPP ZSUZSANNA - DR. SOMLAI ZSUZSANNA - DR. SZILBEREKY JENŐ: *Magyar Polgári Perjog I*. Ligatura Kiadó, Budapest, 1992.

DR. KISS DAISY: *A polgári per titkai. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Általános Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006.

DR. KISS DAISY - DR. RÓNAY ZOLTÁN - DR. SÁNTHA ÁGNES - DR. SZABÓ PÉTER: *A Különleges perek. Kérdések és válaszok a Polgári perrendtartás Különös Részéből*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó

Kft., Budapest, 2006.

DR. KISS DAISY - DR. RÓNAY ZOLTÁN: *A polgári eljárásjogi alapismeretek*. Második, átdolgozott kiadás, Eötvös Loránd Tudományegyetem Jogi Továbbképző Intézet, Budapest, 2003.

DR. NÉMETH JÁNOS: *A bírósági nemperes eljárások magyarázata*. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2002.

DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2004.

DR. RÓZSA ÉVA - SZEGEDINÉ DR. SEBESTYÉN KATALIN: *Új cégjogi KRESZ - Útmutató a legújabb jogszabályok és a gyakorlat tükrében*. Cent Könyvek, Gazdasági Rádió Kiadó, Budapest, 2006.

TILDI BALÁZS: *Szemelvények az új Gt-ben szereplő nevesített társasági jogi perek egyes perjogi vonatkozásairól*. In: ELTE ÁJK dolgozatok 2. köt. 2001.

UMBERTO ECO: *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Budapest, 1996. Kairosz Kiadó